Пролетарии всех стран, соединяйтесь! פּראָלעטאַריער פֿון אַלע לענדער, פֿאַראייניקט זיך! Proletarjusze wszystkich krajów, łączcie się! Пралетары ўсіх краеў, злучайцеся!

УМОВЫ ПАДПІСКІ: На 1 м-ц—90 к.; на 3 м-цы—2 р. 60 к. на 6 м-цаў—5 р.; на 1 год—9 р. 75 к. Зьмена адрасу: месцовага—10 к., іншагародняга—20 кап.

ПЛАТА ЗА АБВЕСТКІ: За радок нонпарэлі (насьля тэксту)—50 кап. Іншагародніх—1 р. Насярод тэксту у два разы даражэй. При шматразовым друкаваньні—скідка па згодзе. Згодна паст. СПК ад 10 верасьня 1924 г. бярэцца зьверх тарыфу 10 проц. падатку.

Падпіска і абвесткі прымаюцца: У Гал. Канторы газ. „Зьвязда"—г. Менск, Савецкая 63, трэці паверх, ад 9 гадз. раніцы да 3-х гадз. дня. У акруговых гарадох—у аддз. Бел. Дзярж. Выдавецтва і ва ўсіх пашт.-тэл. канторах.

РЭДАКЦЫЯ—Г. МЕНСК, САВЕЦКАЯ, 63.

ЗЬВЯЗДА

Орган Цэнтральн. Камітэту камуністычнае партыі (бальшавікоў) Беларусі і Мен. АККП(б)Б.

РЭДАКЦЫЯ І ГАЛОЎН. КАНТОРА. 1) Рэдактар прымае ад 11—1 гадз. дня; тэлефон № 10-74. 2) Сакратар рэдакцыі—ад 12 да 2-ое гадзіны дня, тэл. № 6-19. 3) Начны рэдактар (друкарня) ад 6 гадз. веч. тэл. № 6-43. Кіраўн. Гал. Канторай Кантора абвестак падпіскі } тэл. № 731.

ПЯТНІЦА, 17 ЛЮТАГА 1928 г.

№ 41 (2848)

Кошт асобнага нумару ўсюды 5 кап.

Год выданьня дванаццаты.

Вясковая парт'ячэйка і калектывізацыя сельскай гаспадаркі

Галоўным зьместам працы вясковых ячэек у галіне гаспадарчага будаўніцтва зьяўляецца пашырэньне сацыялістычных элемэнтаў у вёсцы, перабудаваньне форм вядзеньня гаспадаркі, пераход яе на калектыўныя рэйкі. «Вёска, уперад да калектыўнае гаспадаркі» —вось лёзунг, кінуты партыяй, і які павінен адбіцца на непасрэднай, практычнай, штодзённай працы вясковых парт'ячэек.

У «Зьвяздзе» мы гэтымі днямі адзначалі аб дзейнасьці Самахвалавіцкай ячэйкі КП(б)Б, якая ў моц выкананьня партыйных дырэктыў правяла працу ў наўкольным сялянстве і здолела арганізаваць сялян вёскі Зарэцкая Слабада (Мёншчына) у калектыў. Есьць, бясспрэчна, і яшчэ рад такіх фактаў, калі вясковыя ячэйкі добра зразумелі свае задачы і адпаведным чынам перабудавалі сваю працу.

Але на вялікі жаль масавага распаўсюджаньня і прымяненьня на практыцы падобных мерапрыемстваў на месцах мы яшчэ ня маем. Праведзенае ЦК КП(б)Б абсьледваньне 40 вясковых ячэек выявіла, што пры некаторым зруху ў адносінах узмацненьня ўвагі парт'ячэек пытаньням гаспадарчага будаўніцтва і пры наяўнасьці частковых дасягненьняў у гэтай працы ў паасобных ячэйках, усё ж у кіраўніцтве ячэек гаспадарчым жыцьцём ёсьць рад буйных недахопаў.

Ініцыятыва ў пытаньнях гаспадарчага будаўніцтва, якая праяўляецца сялянамі, вельмі рэдка падхопліваецца вясковымі парт'ячэйкамі, не заўсёды ячэйкі становяцца начале яе і вельмі рэдка высоўваюць перад сялянскімі масамі актуальнейшыя пытаньні гаспадарчага характару мясцовага значэньня.

Пытаньням калектывізацыі парт-ячэйкі не ўдзялялі належнае увагі, не завастралі гэтага пытаньня перад сялянамі, не дзейнічалі метадамі паказу (бо яшчэ і да гэтае пары маецца значная частка вясковых камуністых, якія не ўваходзяць ні ў адзін від кааперацыі).

Усё яшчэ мае месца рад буйнейшых недахопаў у справе кіраўніцтва вясковых ячэек кааперацыйнай працай. Узяць хоць-бы ход каапэраваньня беднаты, уцягненьне ных пластоў вёскі падпарадкаваць свайму ўплыву беднату і серадняцтва.

Цэлы рад іншых пытаньняў, як праца з батрацтвам, па землеўпарадкаваньні, агрыкультуры і іншыя не знаходзяць месца ў плянах працы ячэек на вёсцы.

І зусім зразумела, што ў далейшай нашай працы, чым найхутчэй мы зьнішчым гэтыя адмоўныя зьявішчы, чым хутчэй перабудуем нашу працу ў напрамку «ўсямернага садзейнічаньня і рашучага разгортваньня працы па арганізацыі прасьцейшых, найбольш зразумелых сялянству і правераных вопытам, аб'яднаньняў, як машынныя, меліярацыйныя, насенняводныя і жывёлагадоўчыя таварыствы, арцелі па апрацоўцы зямлі, грамадзкія запашкі і г. д., адначасова ўсямерна садзейнічаючы паступоваму пераходу іх да больш складаных форм калектывізацыі (калгасы, камуны)», (XI зьезд КП(б)Б),—тым хутчэй падвядзем вёску да сацыялізму.

Гэта надзвычайна складаная задача будзе толькі тады вырашана, калі кожная ячэйка, кожны камуністы ў сваёй штодзённай працы будуць прасякнуты духам пастаноў партыйных зьездаў, калі ўсю сваю працу, пачынаючы з самай дробнай, можа на першы погляд і ня важнай, падпарадкуюць асноўнай задачы—калектывізацыі, пераводу вёскі на шлях буйной аграмаджанай гаспадаркі.

Неабходна асаблівую ўвагу зьвярнуць на працу па калектывізацыі гаспадарак партыйцаў і камсамольцаў. Камуністыя і камсамольцы—гаспадары павінны стаць ініцыятарамі пераходу да калектыўных форм гаспадараньня і сваім асабістым прыкладам уплываць на сялянства, уцягваючы яго ў калектыўныя аб'яднаньні.

Ныты калектывы часта распадаюцца дзякуючы таму, што хатнія сваркі пераходзяць межы і ствараюць немажлівыя ўмовы. Між тым ячэйкі ліквідацыяй гэтых сварак амаль не займаюцца. А трэба, выкарыстоўваючы аўтарытэт парт'ячэйкі, як палітычнай арганізацыі, ліквідаваць спачатку разгалосьсі, што заўважаюцца. І ўмацняючы існуючыя калектывы, дапамагаючы ўнутранаму іх жыцьцю, арганізуючы новыя, мы створым такі аў-

Міжнародная рэакцыя ні перад чым ня спыняецца ў расправе з рабочымі правадырамі

Югаслаўская ахранка зьбіраецца загнаць прафсаюзы ў падпольле

БУРЖУАЗІЯ ТОПЧА ПРАВА ПРЫТУЛКУ, КАЛІ ІМ ХОЧА СКАРЫСТАЦЦА ПРАЛЕТАРЫ

У лапы мусалінінскіх малайцоў

БЭРЛІН, 12. Два італьянскія дэзэртыры-антыфашыстыя, якія перайшлі швэйцарскую граніцу ў кантоне Тэсіні, былі арыштаваны швэйцарскімі пагранічнымі ўладамі і выданы італьянскім уладам. Такое, ня маючае прэцэдэнту, парушэньне ўладамі права прытулку для палітычных эмігрантаў выклікала сярод швэйцарскага насельніцтва і швэйцарскага левага друку моцнае абурэньне.

Прысуды камуністым у Францыі

ПАРЫЖ, 15. Загадчык выдавецтвам газэты «Авангард», 78-гадовы камунар Фуркад прыгавораны на 6 месяцаў зьняволеньня і 500 франкаў штрафу за апублікаваньне артыкулу аб дэманстрацыях рэзэрвістых.

* * *

ПАРЫЖ, 15. Тулонскі суд прыгаварыў камуністых Дзюкло і Ляфэўра—першага на 2 гады турмы і 3.000 франкаў штрафу, другога—на 3 месяцы турмы і 1.000 франкаў штрафу за распаўсюджаньне сярод салдат органа францускай кампартыі „Казарма".

ЗАПЫТАНЬНІ Ў АНГЕЛЬСКІМ ПАРЛЯМАНЦЕ

Аб удзеле СССР у камісіі безапаснасьці

ЛЁНДАН, 15. У палаце абшчын камуністы Саклатвала задаў міністру замежных спраў пытаньне —ці вядома яму, што СССР пастанавіў паслаць дэлегатаў у Жэнэву для прысутнасьці на сэсіі камісіі па безапаснасьці. Таварыш міністра замежных спраў Лёкер Лемпсон адказаў: „Мне вядома, што савецкі ўрад не пажадаў быць прадстаўленым у камісіі па безапаснасьці, але заявіў аб сваім намеры паслаць у камісію наглядальніка".

Аб адносінах між Англіяй і СССР

Член рабочай партыі Хэйс задаў пы-

Працэс югаслаўскіх камуністых

ВЕНА, 15. Паводле вестак з Бялграду, на працэсе Марковіча ўчора быў закончаны допыт падсудных. Марковіч адказаў адмоўна на пытаньне, ці зьяўляецца ён членам ЦК кампартыі Юга-Славіі і заявіў, што ў сваім апошнім слове ён падрабязна ахарактарызаваў сваю палітычную пазыцыю.

Сакратар рады незалежных прафсаюзаў Стэфановіч заявіў, што ахранка

Тав. СТЭФАНОВІЧ

прыцягнула яго да працэсу Марковіча выключна з мэтаю загнаць незалежныя прафсаюзы ў падпольле. Стэфановіч заявіў, што ён па перакананьні камуністы, але не належыць да кампартыі Юга-Славіі.

Пракурор у сваёй прамове заявіў, што камуністыя імкнуцца стварыць фэдэрацыйную савецкую рэспубліку на Балканах і арганізуюць бышчам тэрарыстычныя замахі на відных дзяржаўных дзеячоў Юга-Славіі. Для ўсіх падсудных пракурор патрабаваў кары сьмерці ці, «пры зьмякчаючых іх віну абставінах», турэмнага зьняволеньня на 20 год.

Крызіс нямецкага ўраду ня зжыт

БЭРЛІН 15. Агенцтва «Вольфа» паведамляе, што адбылася нарада ўраду з лідэрамі парлямэнцкіх фракцый (рада-

Рэпрэсіі проці камуністых у Італіі

РЫМ, 15. Надзвычайны трыбунал у Падуі засудзіў 7 камуністых да турэмнага зьняволеньня на розныя тэрміны—ад 5 да 14 год.

РЫМ, 15. У зьвязку з распаўсюджваньнем камуністычных адозваў у Б'ела там былі зроблены арышты.

Масавае атручаньне палітычных у прускім астрозе

БЭРЛІН, 12. На-днёх у Галоўскай турме (Прусія) здарыўся выпадак масавага захвараньня палітычных вязьняў. Ня гледзячы на дыягназ турэмнага доктара, які канстатаваў атручаньне недабраякаснымі харчамі, турэмная адміністрацыя заяўляе, што зьняволеныя сымулююць захвараньне. Стан некаторых зьняволеных надта цяжкі.

Прадстаўнік камфракцыі Каспэр патрабаваў у прускім ляндтагу неадкладнага расьсьледваньня, пакараньня вінаўных у выдачы зьняволеным нядобраякаснага харчу і аказаньня захварэўшым урачэбнай дапамогі. Прапанова камфракцыі прынята большасьцю галасоў.

Няўдалая правакацыя расійскага белагвардзейца

ХАРБІН, 14. 10-га лютага ў савецкае консульства ў Харбіне зьявіўся нейкі Шышкін, які назваў сябе сакрэтным супрацоўнікам паліцэйскай управы.

Шышкін заявіў, што амаль усе сакрэтныя дакумэнты паліцыі, у прыватнасьці тыя, што адносяцца да сьлежкі за асобамі, якія падазраюцца ў спачуваньні бальшавізму, праходзяць праз яго. Шышкін расказаў аб існаваньні ў Харбіне „саюзу тэрарыстых" з 19 чалавек, якія маюць намер „ліквідаваць" паасобных савецкіх працаўнікоў. Шышкін не аднойчы раз падкрэсьліваў, што можа прадставіць савецкаму консульству любыя зьвесткі за добрую ўзнагароду.

11-га лютага Шышкін зноў зьявіўся ў консульства прапанаваць свае паслугі. Консульства зараз-жа выклікала прад-

У „дэмакратычнай" Польшчы

„У Вільні забіт прадстаўнік рабоча-сялянскага адзінства. У Варшаве цяжка паранен агітатар рабоча-сялянскага адзінства".

(З тэлеграм)

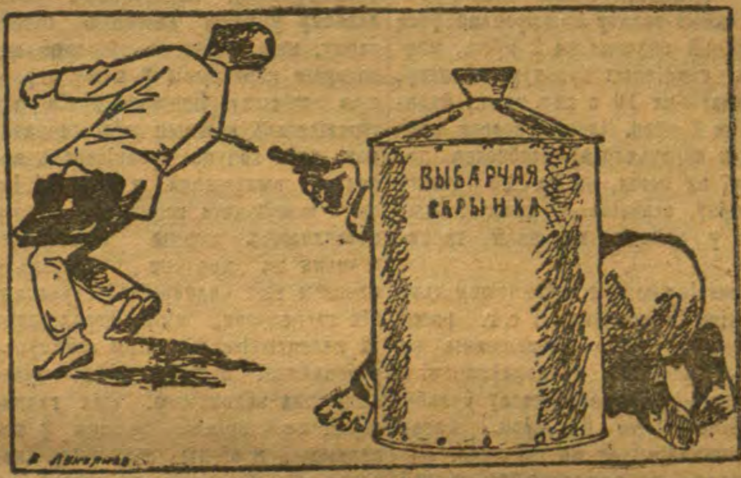

ДЭФЭНЗЫЎШЧЫК (ахраньнік)

— Ну, гэты намі ўжо выбран!

Хто забойца Шварцблойса?

ВАРШАВА, 15. Віленскі акруговы камітэт кампартыі апублікаваў адозву, у якой абвінавачвае паліцыю ў забойстве ўпаўнаважанага рабоча-сялянскага сьпісу Шварцблойса.

Самаабкладаньне на сялянскія патрэбы

Барысаўскі РВК праяўляе нядбайнасьць

Чаго чакаюць?

БАРЫСАЎ. (Уласны карэспандэнт)

Ня гледзячы на тое, што даўно ўжо даны дырэктывы аб пачатку збору самаабкладаньня, Барысаўскі райвыканком яшчэ не прыступіў да працы. Адчуваецца імкненьне адкласьці гэту кампанію на няпэўны час, да сканчэньня збору страхоўкі і рэалізацыі пазыкі.

Падобныя зьявішчы нельга дапусьціць. Патрэбна тэрмінова разгарнуць кампанію, правесьці належнае растлумачэньне на ўсіх сельсаветах.

Самаабкладаньне дасьць 76.000 руб.

Рэчыца. (Уласны карэсп.). Кампанія па самаабкладаньні будзе праводзіцца на працягу 20-ці дзён (з 20 лютага па 10 сакавіка). Падрыхтоўка вядзецца ў партыйных і камсамольскіх ячэйках. Упаўнаважаныя па праводзеньні кампаніі ў ліку 32 чалавек выехалі на 2 дні ў вёску. Самаабкладаньне павінна даць па раёне каля 76.000 руб.

Данільчык.

Пачалі ўжо

У трох вёсках Узьдзенскага раёну сяляне аднагалосна правялі ... чы пастанавілі надладзіць дарогу, якая вядзе да вёскі, што будзе каш-

[illegible] вясковых ячэек кааперацыйнай працай. Увязць хоць-бы ход каапэраваньня бедняты, уцягненьне [illegible] у поле дзейнасьці і ўплыву каапэрацыі. Тут, ня гледзячы на ўсе спрыяючыя ўмовы, як наяўнасьць спэцыяльных фондаў, рад ільгот і г. д., зроблена мала, а ў радзе выпадкаў справа абмяжавалася фармальным падыходам, калі каапэраваны бядняк або зусім ня ведаў аб яго каапэраваньні, або сам факт каапэраваньня ня зьвязваў яго гаспадаркі з каапэрацыяй.

Пытаньні штодзённага гаспадарча бытавога жыцьця вёскі, як патравы, самаабкладаньне, унутраныя сваркі, разьмеркаваньне лесу, зямлі, сенажацяй і іншыя, вельмі рэдка знаходзілі адбітак у працы ячэек, як «дробныя» і «ня вартыя ўвагі». А вакол гэтых пытаньняў заўсёды разгортваюцца спрэчкі, на гэтых «дробных» пытаньнях выяўляецца імкненьне кулацкіх і заможных [illegible] існуючыя калектывы, дапамагаючы ўнутранаму іх жыцьцю, арганізуючы новыя, мы створым такі аўтарытэт гэтай форме сацыялістычнага гаспадараньня, што далейшы іх узрост і пашырэньне пойдзе лёгка.

У радзе іншых задач ячэйкам трэба ў практычнай працы высоўваць на абмежаваны пэрыяд найбольш важныя для дадзенага раёну, сельсавету, вёскі канкрэтныя гаспадарчыя задачы, напрыклад, «арганізаваць у пэўны, акрэсьлены тэрмін гэткія-та вытворчыя аб'яднаньні», «ачысьціць пэўную колькасьць насеньня ў часе пасеўнай кампаніі», «пераворваць на шматпольле стольк-та дзесяцін», «у пэўны тэрмін зьнішчыць саху, замяніць яе плугам» і г. д.

Усё гэта дасьць магчымасьць ячэйкам КП(б)Б, апіраючыся на беднату, батрацтва, шчыльным саюзе з серадняком, выраішыць пастаўленыя партыяй задачы.

Аб адносінах між Англіяй і СССР

Член рабочай партыі Хэйс задаў пытаньне міністру [illegible] ці вядома яму, што ангельскія рыбалоўныя судны пэрпяць з прычыны таго, што яны не заходзяць у савецкія воды, і ці не абмяркуе ўрад пытаньня аб аднаўленьні гандлёвых зносін з СССР.

Лёкэр Лемпсон адказаў: „Чэмбэрлену вядома гэта, але ён ня можа ўзяць на сабе адказнасьць і заахвочваць ангельскае рыбалоўства ў тых водах, дзе ангельскі ўрад ня можа аказваць ім апекі у якой яны могуць мець патрэбу. Што-ж датычыць другой часткі пытаньня, дык я павінен падкрэсьліць, што нашы гандлёвыя адносіны з СССР не патрабуюць аднаўленьня, бо яны ніколі не перарываліся. Умовы-ж, якія дапусьцілі-б аднаўленьне дыплёматычных зносін, былі ўжо выказаны ў палаце абшчын але гэтыя ўмовы ў сучасны момант не існуюць у наяўнасьці".

БЭРЛІН, 15. Агенцтва «Вольф» паведамляе, што адбылася нарада [illegible] з лідэрамі парлямэнцкіх фракцый урадавых партый. Нарада канстатавала [illegible] [illegible] на 1928 год, канчаткова зацьвердзіць бюджэт 1927 году і вырашыць зьвязаныя з гэтым важныя пытаньні.

БЭРЛІН, 15. Міжфракцыйны камітэт урадавых партый канстатаваў сёньня, што перамовы аб кампрамісным урэгуляваньні пытаньня аб школьным законе зьявіліся дарэмнымі. Урадавы крызіс уступае ў рашаючую фазу. Канцлер Маркс далажыў Гіндэнбургу аб становішчы, што ўтварылася.

Тав. Курскі ў італьянскага караля

РЫМ, 15. Новы пасол СССР у Рыме т. Курскі быў прыняты каралём і перадаў яму свае вярыцельныя граматы.

[illegible]

11-га лютага Шышкін зноў зьявіўся ў консульства прапанаваць свае паслугі. Консульства зараз-жа выклікала прадстаўнікоў [illegible] паліцыі, якія арыштавалі Шышкіна. Пры вобыску ў Шышкіна былі знойдзены рэвальвэр і дакуманты, якія ён прад'явіў сакратару консульства. Шышкін у часе арышту заявіў, што ён савецкі грамадзянін. На наведзеных спраўках, ён—былы калчакоўскі афіцэр. Яму ў 1922 годзе, пасьля ўстанаўленьня савецкай улады ў Прымор'і, удалося прымазацца да савецкіх арганізацый і ён на Ўладывастоку займаў розныя пасады. У Харбіне Шышкіну ўдалося прабрацца на работу ў савет прафсаюзаў, які знаходзіцца на нелегальным становішчы і заручыцца давер'ем. Ён зьявіўся правакатарам. Некалькі месяцаў назад па яго наказаньнях адбываліся масавыя арышты і вобыскі.

НАЧНОЕ РАДЫЁ

Масавае ануляваньне левых рабоча-сялянскіх выбарчых сьпісаў.

ВАРШАВА, 16. З усіх канцоў Польшчы атрымліваюцца паведамленьні аб масавым ануляваньні левых рабоча-сялянскіх сьпісаў. Паводле вестак друку, масавае ануляваньне сьпісаў у Зах. Беларусі можа мець вынікам тое, што ў сойм ня пройдзе ніводзін прадстаўнік сапраўдна беларускіх палітычных груповак. Ануляваньне адбываецца па фармальных прычынах.

Арыштаваны дэпутат незалежнай сялянскай партыі Бсн. Гэта ўжо восьмы дэпутат сойму, арыштаваны ў гэту прадвыбарчую кампанію.

Макдональды і іншыя Томасы плачуць па Асквіцэ.

ЛЁНДАН, 16. Лідэры рабочай партыі адгукнуліся на сьмерць Асквіта надзвычайна спачуваючымі характарыстыкамі набожчыка. Ніхто не ўспомніў таго, што гэта Асквіт адказны за расстрэл гарнякоў войскам у Фэдэрстоўне ў 1893 годзе ў часе забастоўкі гарнякоў Ёркшыру. (Асквіт тады займаў пост міністра ўнутраных спраў).

[illegible]

У трох вёсках Узьдзенскага раёну сяляне аднадушна прапанаваліся [illegible] вёска [illegible] пастанавіла падпладзіць грэблю коштам у 300 рублёў. Вёска Зяньковічы пастанавіла падпладзіць дарогу, якая вядзе да вёскі, што будзе каштаваць 350 руб. Вёска Зарэчана пастанавіла на сродкі вёскі збудаваць пабудову школы.

Яшчэ два калгасы

ВОРША. (Уласны кар). На агульным сходзе ў Заграздзінскім сельсавеце, Дубровенскага раёну пасьля дакладу аб працы партыі сярод бедняты знайшлі неабходным арганізаваць калектыў, як адзіны сродак паляпшэньня свайго дабрабыту.

ВОРША. (Уласны кар.) 6 лютага беднякі б. маёнтку Ярывава, Кохаваўскага раёну у ліку 13 чал. пастанавілі арганізаваць калектыўную гаспадарку. У пастанове гаворыцца: «выказваем згоду з два пастановы сходу прыступіць да арганізацыі працоўнай гаспадаркі, а пошта аддаем усю сваю маёмасьць і жывёлу, якую будзем лічыць у агульным карыстаньні. Пастанова прынята аднагалосна.

Д.

АДОЗВА ВЫКАНКОМУ КАМІНТЭРНУ
да ўсіх членаў кампартыі Заходняй Украіны

МАСКВА. У нелегальна-выходзячым у Польшчы украінскім і польскім камуністычным друку зьмешчана адозва Выканкому Камінтэрну да ўсіх партыйных арганізацый, да ўсіх членаў кампартыі Заходняй Украіны.

Адозва накіравана супроць былой кіруючай групы КПЗУ, якая выступала ў мінулым годзе ў абарону нацыяналістычнага ўхілу ўнутры КПЗУ. Адозва канстатуе, „што група членаў ЦК КПЗУ цалком падпаўшая пад уплыў дробна-буржуазнага нацыяналізму, стала на шлях расколу КПЗУ і расколу рэвалюцыйнага руху працоўных мас Заходняй Украіны, што гэта група робіць спробу разарваць сувязь паміж рэвалюцыйным рухам Заходняй Украіны і рэвалюцыйным рухам Польшчы і Заходняй Беларусі, што гэта група ўсьлед за буржуазнымі групоўкамі Заходняй Украіны выступае супроць Савецкай Украіны, якая будуе сацыялізм і вызваляе украінскія працоўныя масы ад векавога нацыянальнага ўціску.

Перад усімі членамі партыі і ўсімі працоўнымі масамі Украіны Выканком Камінтэрну выкрывае і клеймiць былую кіруючую групу ЦК КПЗУ, як групу анты-камінтэрнаўскую і фактычна анты-савецкую, прапагуе парваць з імі ўсялякую сувязь і заклікае партыйныя арганізацыі і рэвалюцыйныя масы Заходняй Украіны аказаць поўнае і рашучае падтрыманьне ЦК КПЗУ, які апіраецца на пераважаючую большасьць мясцовых арганізацый партыі і які працуе ў цесным кантакце і пад кіраўніцтвам Камінтэрну.

ПЛЕНУМ ЦК КП(б)Б

[illegible]

Бурная сутычка ў румынскім парляманце

ВЕНА, 15. У аўторак у румынскім парляманце адбылася бурная сутычка паміж урадавай партыяй (лібэраламі) і апазыцыяй. Прычынаю да сутычкі паслужыла выключэньне на 30 пасяджэньняў аднаго з лідэраў нацыянальна-сялянскай партыі Вайта-Ваявода. Калі парлямант пацьвердзіў пастанову аб выключэньні Вайта-Ваяводы, дэпутаты нацыянальна-сялянскай партыі разьбілі скрынку, у якую зьбіраюцца запіскі пры закрытай падачы галасоў, і рынуліся да лавак лібэралаў і да ложы ўраду. Пасяджэньне было закрыта пры надзвычайным шуме. Нацыянальна-сялянская партыя пастанавіла байкатаваць парлямант

ПАД ПЯТОЮ КАПІТАЛУ

Яшчэ пасрэдніцтва міністра працы

БЭРЛІН, 15. У сувязку з лёкаутам у металёвай прамысловасьці міністр працы Браун назначыў на 17-га лютага новы прымірыцельны разбор.

Кампартыя заклікае арганізаваць 20-га лютага па ўсіх мясцовасьцях сходы і дэманстрацыі пад лёзунгам баявога яднаньня рабочых асноўных галін прамысловасьці, бо ў процілеглым выпадку рабочая кляса будзе разьбіта па частках.

Цэнтральны камітэт чырвонага саюзу франтавікоў прапануе ўсім сваім членам браць прыклад з некаторых мясцовых арганізацый саюзу, якія адлічаюць на дапамогу лёкаутаваным гадзінную заработную плату.

ХТО НА СПРАВЕ ПРЫЯЦЕЛЬ БАСТУЮЧЫХ НЯМЕЦКІХ МЭТАЛІСТЫХ

МАСКВА, 15. Прэзыдыум УсеЦСПС перадаў праз нямецкую сэкцыю Міжрабпому на дапамогу бастуючым мэталістым Сярэдняй Нямеччыны 10 т. р. з фонду міжнароднай салідарнасьці пры УсеЦСПС.

БЯЗ ПРАЦЫ, БЯЗ ХЛЕБА

ПАРЫЖ, 15. Палата адхіліла тэрміновасьць запытаньня аб закрыцьці вугальных капальняў у Лявавэй (Францыя). Запытаньне было ўнесена камуністычным дэпутатам Карнавэн, які зазначыў, што звыш 500 семяў асуджаны на эміграцыю, і які спрачаўся наконт цьвярджэньняў вугальнай кампаніі аб тым, што прадпрыемствы маюць страты. Карнавэн патрабаваў, у выпадку ўпартасьці кампаніі, нацыяналізаваць капальні.

КАМІСІЯ САЙМОНА Ў ІНДЫІ

Мінула блізка 150 год з таго часу, як Англія пачала насаджаць эўрапейскую «цывілізацыю» ў цудоўным і багатым краі—Індыі. Няма патрэбы казаць, як насаджалася гэта «цывілізацыя»—мэтады яе вядомы. Розьніца толькі ў тым, што даўней «цывілізацыя» насаджалася больш прымітыўнымі мэтадамі, а цяпер з гэтаю мэтаю ўжываюцца танкі і аэрапляны. Доўга цярпеў народ, але цярпець становіцца неўмагату.

Пад уплывам народных рухаў Англія павінна была даць Індыі, 42 гады таму назад, парляманцкі ўстрой — дапусьціць існаваньне індыйскага нацыянальнага кангрэсу. 41-ая штогодняя сэсія кангрэсу, нават у бурныя для Індыі 1919-21 гады, прайшла так, што не магла выклікаць больш-менш сур'ёзнага непакою ў ангельскага імпэрыялізму. 42 сэсія індыйскага нацыянальнага кангрэсу ўпяршыню ўхваліла рэзалюцыю аб поўнай незалежнасьці Індыі. Ёсьць ведама, што патрабаваньне незалежнасьці было выклікана напорам працоўных мас, пад уплывам якіх кангрэс ухваліў рэ[illegible] камісіі Саймона і аб масавых дэманстрацыях пратэсту ў дзень прыезду гэтае камісіі.

Толькі гэтым напорам мас можна тлумачыць «рэвалюцыйнасьць» індыйскага нацыянальнага кангрэсу, дзе пасядае нацыянальная буржуазія, якая ў кожны момант можа адмовіцца ад палітычнае свабоды ў абмену на эканамічныя ўступкі з боку ангельскага імпэрыялізму, і адначасна здрадзіць нацыянальна-рэвалюцыйнаму руху ў Індыі.

Як-бы там ні было, рашаючаю, рухачаю сілаю вызваленчага руху зьяўляецца не нацыянальная буржуазія, а тыя шырокія масы рабочых і сялян Індыі, якія гэтак «горача» сустрэлі 3-га лютага прыезд камісіі Саймона. Да рэчы сказаць, гэта камісія павінна была прыехаць у Індыю ў 1929 годзе, каб «падрыхтаваць глебу для ўвядзеньня новых рэформ», прадбачаных законам 1919 году.

Як-жа сустракалі індыйскія працоўныя масы камісію Саймона? Тэлеграф прынёс паведамленьне, што 3 лютага ў Бамбэі, дзе высадзілася на індыйскі бераг камісія Саймона і ў іншых гарадох былі спалены чучалы Саймона, Біркенхэда, Бальдвіна і Макдональда, гэтага «рабочага» праваднра — за падтрыманьне камісіі Саймона. Масавыя дэманстрацыі ў Бамбэі, Калькуце, Мадрасе і іншых гарадох скончыліся крывавымі сутычкамі. «Парадак» прышлося наводзіць з дапамогаю танкаў і ўзмоцненых патрулёў.

Індыйскі друк займае вострую пазыцыю ў адносінах да Англіі. «Індустан Таймс», абмяркоўваючы прамову віцэ-караля Індыі, лёрда Ірвіна, піша: «Індыйцы лішне часта чулі дыплёматычныя гутаркі, каб паверыць словам якога-небудзь ангельскага дзяржаўнага дзеяча. Адносіны ангельскага ўраду да нашага краю ад пачатку да канца зьяўляюцца зьнявагаю для індыйскае нацыі. Які адказ даў-бы кожын паважаючы сябе край, прыкладам, Англія, калі-б група чужаземцаў была туды накіравана, каб абмеркаваць, ці здолен народ гэтага краю кіраваць сам сабою?».

Адзначаючы далей, што камісія Саймона падасьць свой даклад ангельскаму парляманту, газэта піша: «Што датычыць ангельскага парляманту, дык ніхто ў Індыі ня мае ілюзій наконт гэтага. Індыйцы не спадзяюцца дамагчыся свабоды з дапамогаю звароту да парляманту.

Ангельскія дамініёны атрымалі сваю свабоду ня дзякуючы скромным просьбам, а дзякуючы актыўнай чыннасьці далёка ня мірнага характару. Пагроза лёрда Ірвіна, што камісія Саймона ня будзе зьвяртаць увагі на байкот, не занепакоіць індыйцаў. Калі мы зьбяром такія сілы, якія сабралі ў свой час ірляндцы або эгіпцяне, дык не застанецца ніякіх сумненьняў, што мы зможам паставіць Англію перад ажыцьцёўленым фактам»

У заключэньне газэта падкрэсьлівае, што ўвесь край цьвёрда парашыў «падтрымліваць нацыянальны гонар і байкатаваць камісію Саймона».

Прамоўцы на мітынгах выказваюцца яшчэ больш востра. Вядомы нацыяналісцкі лідэр Іенгар на мітынгу ў Бамбэі заявіў: «Хай камісія Саймона пастанаўляе ўсё, што заўгодна, але мы самі вырашым свой лёс

Гэтак гавораць ня толькі лідэры, гэтак гавораць масы. За апошнія часы масавы рэвалюцыйны рух у Індыі значна ўзмацніўся, набываючы пад кіраўніцтвам індыйскае кампартыі і рабоча-сялянскае партыі ўсё больш выразную клясава-рэвалюцыйную ідэалёгію і праграму.

Сялянскі рух найбольш моцны ў паўночнай правінцыі Індыі Пэнджаб. Сяляне гэтае правінцыі бралі вельмі значны ўдзел у рэвалюцыйным руху 1920--21 гадоў. У часопісе «Кірці» (Працаўнік), які выходзіць з эмблемаю сярпа і молата на фоне чырвонага сьцягу і зьяўляецца органам рабоча-сялянскага руху, мы знаходзім заклік скарыстаць усе магчымасьці, каб нанесьці ўдар ангельскаму імпэрыялізму.

Так ва ўсіх буйных гарадох Індыі маладыя індыйскі пралетарыят разам з бліжэйшым сваім саюзьнікам--сялянствам уступае ў лютую бойку з ангельскім імпэрыялізмам. Іх лёзунг:

«Мы самі вырашым лёс нашага краю!»

ЛІСТ МАКСІМА ГОРКАГА ДА БЕЛАРУСКІХ ЭСПЭРАНТЫСТЫХ

Беларуская арганізацыя эспэрантыстых абрала Максіма Горкага сваім ганаровым членам. Горкаму быў высланы членскі білет і ліст беларускай арганізацыі саюзу эспэрантыстых савецкіх рэспублік. У адказ на ліст і абраньне ганаровым членам Горкі прыслаў беларускім эспэрантыстым адказ наступнага зьместу:

Паважаныя таварышы!

Імкненьне стварыць адзіную мову для ўсіх людзей—адно з тых дзёрзкіх да шаленства імкненьняў, якія заўсёды служылі, зараз служаць і заўсёды будуць служыць справе арганізацыі сьвету паводле волі чалавека і для бязьмежнага разьвіцьця здольнасьці чалавека.

Бясспрэчна, што гаворачы адною моваю, працоўнае чалавецтва значна хутчэй зразумела-б адзінства сваіх інтарэсаў.

Супроць эспэранта супярэчаць: гэта штучная мова, а мовы штучна не ствараюцца. Я ня ведаю, як ствараліся мовы ў той час, калі чалавек адчуў неабходнасьць гаварыць члянападзельна: тэорыі пахаджэньня мовы не здаюцца мне задавальняюча вытлумачваючымі гэты працэс. Мне здаецца, што мы людзі маем права сказаць: усё тое, што намі завецца «культураю», уся тая «другая прырода», якая ствараецца нашай навукай, тэхнікай, мастацтвам, словам, усё, што аддзяляе нас ад жывёлы,—усё гэта «штучна».

Мы жывем у дамох, гарадох, сярод рэчаў, зробленых сілаю нашага розуму і ўяўленьня, нашаю воляю, для таго, каб жыцьцё было прыемней нам. Ня трэба баяцца ніякіх пасяганьняў і бязумстваў ў галіне працы і творчасьці. Самае вялікае і зьдзіўляючае з усяго зробленага людзьмі—навука, мастацтва, тэхніка. І тое, і другое, і трэцяе зусім бязумныя.

Маё прывітаньне
А. ПЕШКОЎ.

6 лютага 1928 г.
Сарэнта—Італія.

ДРУГІ ПЛЕНУМ ЦК КП(б)Б

Аб вясеньняй с.-г. кампаніі

(З дакладу тав. ПРЫШЧЭПАВА)

Пад лёзунгам выкананьня дырэктыў XV зьезду ЎсеКП(б) і XI зьезду КП(б)Б павінна праводзіцца сёлетняя сельска-гаспадарчая кампанія.

Праводзячы сельска-гаспадарчую кампанію мы ставім перад сабою задачу пашырэньня ўсяе пасяўной плошчы на 2 проц., плошчы тэхнічных культур, як лёну, канаплі—на 10 з пал. проц., бульбы—на 7 проц. Плошчу пасеву кармавых карэньплодаў неабходна давесьці ня менш, як да 20 тысяч гектараў, асабліва яе трэба пашырыць у раёнах малочнай гаспадаркі.

У выніку нашых мерапрыемстваў у галіне інтэнсіфікацыі с. г. пасеў зерневых культур зьменшаны на 19, 3 процантаў (у параўнаньні з даваенным пэрыядам), пасеў бульбы павялічыўся на 85 проц., пасеў лёну павялічыўся на 48 проц.

Цяпер—аб перашкодах нашай працы. Першая перашкода—пагроза наконт пашырэньня пасяўной плошчы ільну Другая—нашы кааперацыйныя ўстановы мала загатовілі насеньня толькі 100 тысяч пудоў, прывезьці ж мы думалі 700 т. п. а прывезьлі 200 тысяч. Камітэты ўзаемадапамогі маюць напэўна 100 тысяч пудоў. Мясцамі зауважаецца і незабясьпечаньне бульбай, бо летась для яе збору былі ня зручныя ўмовы. Недастаткова насеньня ўстановы і арганізацыі разгарнулі падрыхтоўчую працу, кепска праводзілі с.-г. курсы, ачыстка насеньня і, наогул, падрыхтоўка да с.-г. кампаніі праходзіць менш актыўна, як у мінулыя гады. Наркамзем у плянавым парадку вызначаецца завезьці с.-г. сродкаў вытворчасьці—машын і прыладаў, насеньня і ўгнаеньня—на суму 10 мільёнаў 890 тысяч руб. г. з. больш як у мінул. годзе на 19 пр. У гэтым ліку насеньня, акрамя аўса і ячменю,—на 1 млн. 400 т. рублёў, таксама больш, як летась на 55 проц, штучнага ўгнаеньня больш, як летась. на 97 проц., усяго на суму 990 тыс. р. і сел.-гас. машын і прыладаў на 4 мільёны 380 тыс. р., што дае павялічэньне ў параўнаньні з мінулым годам на 23 проц.

Увозіцца 33 тысячы пудоў насеньня канюшыны, 12 тыс. пудоў сарадэлі. 70 тыс. пуд. вікі. Горш абстаіць справа з лубінам. Ен яшчэ не агатоўлен, прычына гэтаму тое, што толькі зараз сяляне яго пачынаюць малаціць і мы маем на мэце загатовіць лубіну 80 тыс. пудоў. Так што перашкоду ў справе насеньня мы абыйдзем, мы будзем ім забясьпечаны ў плянавым парадку.

Пры імкненьні да найбольшай эфэктыўнасьці капітальных укладаньняў у нашу сельскую гаспадарку, нам неабходна ўнесьці некаторыя карэктывы ў нашу аграрную палітыку. Першае—трэба даць магчымасьць кожным пяці гаспадаром, якія хочуць арганізаваць калектыў, вылучыцца з таго ці іншага зямельнага вобчаства. Трэба пераглядзець нормы землекарыстаньня на прадмет пашырэньня плошчы тых бядняцкіх і серадняцкіх гаспадарак, якія пераходзяць да калектывізацыі. Пры землеўпарадкаваньні лепшыя землі—адводзіць пад калектывы. Тыя гаспадаркі, якія арганізоўваюцца ў калектывы, п вінны землеўпарадкавацца на дзяржаўныя сродкі і ў першую чаргу.

Пры разьвіцьці індывідуальнай с. г. мы павінны трымаць курс на пасёлкі. Пасёлак трэба разглядаць, як гаспадарчую адзінку, імкнуцца перавесьці яго на кааперацыйны статут, што будзе садзейнічаць агранадзваньню с. г.

Пры землеўпарадкаваньні, асабліва пры падрыхтоўцы да яго, нашы партарганізацыі павінны правесьці вялікую агітацыйную і арганізацыйную працу, без якой мы ня зможам забясьпечыць посьпех калектывізацыі. Мы думаем для пашырэньня землеўпарадкаваньня. троху спрасьціць самы парадак. Землеўпарадкаваньне ў сёлетнім годзе вызначаецца правесьці на плошчы 640.000 гектараў, што мае ахапіць каля 58.400 двароў.

—Спынюся на меліярацыі. Існуючыя 830 па Беларусі меліярацыйныя таварыствы, якія яднаюць каля 50 тысяч сялянскіх гаспадарак, не ахоплены агульна-кааперацыйным кіраўніцтвам — зьяўляюцца «дзікімі». Нам трэба іх перарэгістраваць і ўнесьці ў агульную сыстэму с.-г. кааперацыі ці арганізаваць спэцыяльны саюз.

У справе разьвіцьця сельска-гаспадарчай кааперацыі намячаецца каапэраваць яшчэ 13 пр. сялянскіх двароў да наяўных 37 проц. каапэраваных зараз. Неабходна з'арганізаваць саюз жывёлаводна-малочнай кааперацыі, вылучыць з агульнай сыстэмы маючаеся наяўна таварыстваў, што спрыяе пасьпяховаму іх разьвіцьцю.

Пры наяўнасьці ў нас, на Беларусі, садоў выклікаецца неабходнасьць арганізацыі садова-агародных таварыстваў і ў бліжэйшыя гады імкнуцца да стварэньня садова-агароднага саюзу.

Справе насеннаводчай кааперацыі ў нас аддаецца вельмі мала ўвагі. А між тым ад гэтага віду кааперацыі залежаць нашы будучыя ўраджаі. Бо наша насеньне выраджаецца, яго трэба замяніць гатунковым.

Вывучыць стала пытаньне кааперавальня ільнаводзтва—адна з важнейшых і бліжэйшых задач. Гэта мерапрыемства павінна пайсьці па лініі гуртаваньня справы ільнаводзтва вакол прадпрыемстваў, якія апрацоўваюць лён.

Наша сельская гаспадарка ў сучасны момант у справе таварнасьці і экспарту сваіх прадуктаў стаіць на нізкім узроўні. Затым перад намі ва ўсю шырыню паўстае задача ўздыму таварнасьці і разьвіцьця экспартных прадуктаў. Неабходна паўзяць шэраг мерапрыемстваў як пашырэньне рыбагадоўлі, сьвінаводзтва, птахагадоўля, садоўніцтва. Для павялічэньня ўраджайнасьці трэба адчыніць кастамолавы завод.

Дзеля апрацоўкі сельска-гаспадарчых прадуктаў складаюцца пляны пабудаваць заводы: ільнапрацоўчы, бэконны, па апрацоўцы бульбы, фруктаў, малочных прадуктаў і др.

Сёлета вялікая ўвага аддаецца справе кантрактацыі пасеву бульбы, лёну і др. культур.

Сёлета мае быць закантрактавана бульбы 3 мільёны пудоў, лёну —300 тысяч пуд., фруктаў—300 тысяч пуд. і насеньня канюшыны—20 тысяч пуд.

Толькі 10 проц. гаспадарак у Беларусі пераведзены на шмат польны севазварот, гэта далёка ненздавальняючы тэмп пераходу нашых сельскіх гаспадарак на новыя формы землекарыстаньня.

Для дапамогі аграномам трэба як мага хутчэй і лепш праз розныя сельска-гаспадарчыя курсы падрыхтаваць, падкаваць агранамічнымі ведамі сялянскіх актывістых, камсамольцаў, вясковых камуністых.

Райкомы, ячэйкі, асобныя вясковыя камуністы павінны прылажыць максімум увагі да выкананьня вялікіх задач, задач рэканструкцыі нашай с. гаспадаркі, задач па перабудаваньні вёскі, справы, але і ў эканамічным становішчы сельскай гаспадаркі.

Калектывізацыя толькі разгортваецца. Мы маем пакуль на Беларусі ня больш 400 калхозаў, з якіх 170—яўрэйскія калектывы. Гэта значыць, што працэс калектывізацыі вельмі слаба закрануў асноўныя пласты сялянства.

Наш гаспадарчы рост у асноўным рост **колькасны.** Калі мы зьвернемся да **якасьці** нашай сельскай гаспадаркі, дык убачым, што мы тут значна адстаем. У даваенныя гады сярэдні ўраджай жыта раўняўся 51-му пуду, зараз наш сярэдні ўраджай—38 пуд. Тое-ж і з пшаніцай: даваенны ўраджай 48 пуд., зараз—42. Гэта-ж адносіцца і да шэрагу іншых культур.

Гэта паказвае на сур'ёзнае становішча ў нашай гаспадарцы. Тыя 28 мільёнаў рублёў, якія мы ўкладаем у гэтым годзе ў сельскую гаспадарку, павінны быць выкарыстаны **як мага рацыянальней.** Мы павінны тут правяраць кожны рубель, кожную капейку.

— Зараз упаўне ясна, як сялянская маса адносіцца да пытаньня аб калектывізацыі,—гаворыць тав. **Нэйланд.** Серадняні ў асноўным займаюць «выжидательную» пазыцыю. Беднякі, наадварот, рашуча выказваюцца за калектывізацыю, цягнуцца ў арцелі і калектывы.

Трэба ім прысьці на дапамогу. Кінуць на гэту справу адпаведныя сродкі, даць культурных камерцыйнікаў.

Наш курс у гэтай галіне павінен быць **курсам на культурны калектыў** у першую чаргу.

Далей выступіла тав. **Крэмер,** адзначыўшая ролю дэлегацкіх сходаў у вёсцы, у справе ўдзелу сялянак у нашай агульнай рабоце па кааперавальні і калектывізацыі сельскае гаспадаркі.

Тав. **Васілевіч** застанаўліваецца **на ролі вясковага актыву** пры правядзеньні нашых мерапрыемстваў у вёсцы. Роля гэтая вельмі вялікая. На работу з вясковым актывам (савецкі, кааперацыйны, селькоры і інш.) трэба зьвярнуць самую сур'ёзную ўвагу. Гэта адна з **галоўнейшых** нашых задач у сучасны момант, ад якой у мацнейшай ступені будзе залежаць хутчэйшае ажыцьцяўленьне задач у вёсцы, пастаўленых XV зьездам.

Тав. **Галадзед** у сваім выступленьні закрануў пытаньне аб правядзеньні ў жыцьцё закону аб абрэзцы кулацкіх гаспадарак. Маюцца весткі, што ў шэрагу месц гэты закон не саблюдаецца. Мы павінны так зача дабіцца, каб нашы капіталаўкладаньні у сельскую гас-

Абгаварэньне дакладу

Ці правільны вясковыя бар-[illegible]—гаворыць [illegible]

ПА САВЕЦКАЙ БЕЛАРУСІ

ПА ТЭЛЕГРАФУ, ТЭЛЕФОНУ І ПОШТАЙ АД НАШЫХ КАРЭСПАНДЭНТАЎ

Справа бандыта Грынбэрга

Грынбэрг прыгавораны да расстрэлу

ВОРША. (Уласны кар.). 3 дні цягнуўся разгляд справы вядомага бандыта Мордуха Грынбэрга, жыхара г. Воршы. Справу разглядаў акруговы суд у памяшканьні Зімовага тэатру пры вялікім наплыве народу.

Грынбэрга ўсе баяліся, у веданьні Грынбэрга заўсёды была банда, якою ён кіраваў, даваў заданьні, прымаў абрабаваныя рэчы.

У 1926 г. ім быў забіты, з мэтай абрабаваньня, загадчык лаўкі „Чырвонага Крыжу" т. Грэшчанка, а ў часе „гастроляў" па СССР ён вырабіў рад цікавых „трукаў".

У г. Уфе, спыніўшыся ў гасьцініцы, над якой знаходзіўся магазын каштоўных футравых рэчаў, Грынбэрг прасьвідраваў падлогу і цягаў адтуль розныя рэчы, у радзе гарадоў ён уступаў у шлюб, аграбляў „жонку" і пераяжджаў у другі горад.

Два ўдзельнікі забойства заг. лаўкай былі злоўлены і адзін з іх расстраляны, а другі высланы у Салаўкі, а Грынбэргу ўдалося ўцячы. Два гады яму ўдавалася хавацца. Урэшце быў злоўлены і прывезены у Воршу—адкуль і ўцёк. Але выехаць з Воршы яму не ўдалося, ён быў злоўлены зноў. Пры ім знайшлі рад фіктыўных дакумантаў, пад якімі ён хаваўся.

Грынбэрг на судзе трымаўся бадзёра, ні ў чым ня прызнаўся, але ўсё-ж пры допыце блытаўся.

Грынбэрг асуджаны да вышэйшай меры пакараньня—расстрэлу.

Свой.

Суд над міліцыянэрам-злодзеем

НОВА-БЕЛІЦА. (Уласны кар.). Тры месяцы таму назад у Нова-Беліцы здарыўся пажар.

На пажар прыбыла міліцыя для захоўваньня маемасьці пагарэльцаў. Але... старшы міліцыянэр Нова-Беліцкай раймаліцыі Аднаколаў у часе сумятохі прысвоіў некалькі рэчаў гр-кі Вазык. Пасьля пажару рэчы былі знойдзены ў Адпаколава, які і быў прыцягнуты да адказнасьці.

Гэтымі днямі ў клюбе ф-кі „Везувій" адбыўся паказальны суд над Аднаколавым. Суд прыгаварыў б. старшага міліцыянэра да 2 з пал. год зьняволеньня.

Левін.

З вёскі пішуць

Высачане чакаюць

У вёсцы Высоцкая (Аршаншчына) арганізаваны сельска-гаспадарчы гурток з 34 чал. Зацікаўленасьць гуртком вялікая, наведваньне добрае. Але бяда ў тым, што няма кваліфікаванага кіраўніка. Сельсавет не адзін раз зварачаўся ў райвыканком, каб прыслалі агранома, але просьба засталася просьбай.

І. Н—каў.

Лес на грамадзкія патрэбы

На агульным сходзе сяляне вёскі Верхмень, Смалявіцкага раёну (Меншчына), пры разьмеркаваньні лесу мясцовага значэньня пастанавілі: „Лес у колькасьці 211 [illegible]

ПЕРАД СЯЎБОЙ

Плошча пад тэхнічныя культуры павялічваецца.—Бульбяны клін узрастае.—Няма дырэктыў аб кантрактацыі.—Вялікі попыт на штучнае ўгнаеньне.

МАГІЛЁЎ (Уласны кар.). Неўраджай яравых хлябоў два гады падрад пакінуў шмат гаспадарак без насеньня. Плян увозу насеньня, аўсу вызначан у 200.000 пуд.—гэта мінімум таго, што акрузе патрэбна, каб поўнасьцю абсеменіць яравы клін.

Летась некаторыя гаспадаркі, ня маючы аўсу на насеньне высявалі лён. І наогул, мы маем павялічэньне плошчы пад ільном. Ільготы сялянам па падатку за пасеў ільну і тэхнічных культур, наогул, дазваляюць спадзявацца, што вызначанае па пляне павялічэньне плошчы пад тэхнічныя культуры на 7 проц. будзе выканана.

Багаты ўраджай канюшыны ў мінулым годзе шмат каго перакапаў у карысьці пасеваў канюшыны. Значнае наяўнасьць насеньня канюшыны на мясцох (14 р. за пуд добрае канюшыны), значная лічба завозу канюшыны, якая будзе адпускацца ў крэдыт, спрыяе таму, што плян павялічэньня плошчы пад травамі на 40 проц. будзе ажыцьцёўлены.

Горш справа стаіць з вікай і лубінам. Неабходна плян завозу гэтых культур выканаць тым больш, што ў некаторых гаспадарках з-за недахопу аўсу будзе высявацца віка.

Зусім рэальнае павялічэньне плошчы пад бульбу на 4000 [illegible] Бульбяны клін узрастае з кожным годам. Сяляне ўлічваюць попыт на бульбу з боку бровarнай прамысловасьці і крухмальных заводаў.

Вядомую значную ролю ў справе разьвіцьця індустрыялізацыі і павялічэньня таварнасьці сялянскай гаспадаркі павінна адыграць кантрактацыя пасеваў. Пры гэтым трэба будзе прыдаць кантрактацыі «куставы» характар. Нажаль, да гэтуль сельсаюз не атрымаў ніякіх дырэктыў наконт чарговай кантрактацыі.

Попыт на штучныя ўгнаеньні, якія мінулай вясной заляжаліся, рэзка скакануў у гару восеньню, калі адбылося зьніжэньне цэн. Угнаеньня не хапала. Таму плян завозу сёлета штучных угнаеньняў вызначан у 110.000 пуд.—амаль што ўдвое больш супроць мінулага году.

Сэзоннымі машынамі склады сельсаюзу і Цэнтразэмскладу багата што цалкам забясьпечаны.

На мясцох падрыхтоўка да засеяньнага севу ідзе ўзмоцненым тэмпам. Працуюць машыны па ачыстцы збожжа, праводзяцца курсы, намячаюцца пункты для закладкі вопытна-паказальных участкаў.

Лалцеў.

Што робіцца на Віцебшчыне

Пасеўная плошча Віцебшчыны павялічылася на 23 проц.—Сялянскія камітэты дапусьцілі вялікую завінавачанасьць па пазыках. Дапамога сялянскай беднаце.

ВІЦЕБСК. (Уласны кар.). Зямельныя органы на Віцебшчыне актыўна рыхтуюцца да надыходзячай пасеўнай кампаніі.

Дзякуючы прынятым мерапрыемствам, пасеўная плошча Віцебшчыны па параўнаньні з 1926 г. павялічылася на 23 проц. У сувязі з гэтым патрабуецца вялікая колькасьць насеньня штучных угнаеньняў і с.-г. машын і прылад.

Штучных угнаеньняў загатаўляецца для пасеўнай кампаніі ў разьмеры 234.000 пуд. Патрабуецца звыш 35.000 розных с.-г. прылад і машын.

Сялянскія камітэты [illegible] насенны фонд павялічыўся на 20.500 пуд. Але за тое завінавачанасьць па выданых пазыках дасягае 55.000 пуд. насеньня і 20.000 руб. наяўнымі. Бязумоўна, такія вялікія лічбы завінавачанасьці аказаліся ў выніку сьпячкі сялянскіх камітэтаў. Такое становішча ў бягучую кампанію можа адбіцца адмоўна на аказаньні дапамогі беднаце.

Акруговы камітэт сялянскай узаемадапамогі лічыць, што для задавальненьня патрэб беднаты гэтай вясной трэба ва што-б там ні стала спагнаць хоць-бы 50 проц. [illegible]

Абгаварэньне дакладу

Ці прымальныя пасялковыя фор- [illegible] характар, а безгаспадарча ... [illegible] стварэньні пасялковых форм каапэрацыі — адна з галоўных тэм разгарнуўшыхся спрэчак. Тав. **Аксючыц** лічыць, што такая форма, як **форма каапэрацыйная**, наогул немагчыма. На яго думку, гэта будзе хутчэй зямельнае вобчаства, чым каапэрацыйная арганізацыя.

Аднак, тав. **Сьмірноў**, грунтуючы свае довады на вопыце працы ў Гомельскай акрузе, даводзіць адваротнае. Пасялковая каапэрацыйная арганізацыя даказала сваю **жыцьцёвасьць**. І сапраўды: ці варта ў адным пасёлку, прыкладна ў 20 двароў, ствараць цэлы рад таварыстваў — і малочнае, і машыннае, і насеннае і інш. Селянін гэта адбівае наогул ад каапэрацыйнае працы. Ці ня лепш, каб быў арганізаваны адзін пасялковы каапэратыў, які змог-бы і машыны набыць, і малочную гаспадарку завадзіць, наогул працаваць поўным ходам.

Ці знаходзіцца праца нашых аграномаў на належнай вышыні, ці правільна яна накіравана?

Гэтага сказаць нельга. У радзе месц, — як заўважае тав. **Сьмірноў**, — прыкмячаюцца **неспагадлівыя адносіны аграномаў да пытаньня аб калектывізацыі.** Аграномы слаба дапамагаюць у працы калектываў і арцеляў, не цікавяцца ёю. Сельска-гаспадарчыя гурткі, — гаворыць далей т. **Віленскі**, — [illegible] на розных пытаньнях: палітычным, быту, [illegible] — такбава праца абслугоўваюцца. Агроном наведвае гурток адзін-два разы ў год, дае агульныя паказаньні — і толькі.

Тав. **Крывашэін** паказвае на тое, што аплата аграномаў і каморнікаў павінна быць палепшана. На Мазыршчыне, напрыклад, такія нізкія стаўкі, што зямельныя працаўнікі проста бягуць з працы. Адначасова трэба зьвярнуць увагу на лепшую падрыхтоўку аграномаў, на большую іх кваліфікацыю.

Ад своечасовага забесьпячэньня вёскі добрым насеньнем у вялікай ступені залежыць посьпех вясеньняй сельска-гаспадарчай кампаніі.

Тав. **Барушка** гаворыць аб тым, як часта ад няўменьня працаваць у нас зрываецца гэта праца. Насеньне прыбывае несвоечасова, часта намочанае, і потым доўгі час ляжыць на складах, у пакгаўзах, дзе і псуецца. Селянін атрымоўвае не тое, што трэба.

Трэба насеньне даваць своечасова. Трэба так арганізаваць працу, каб селянін адразу-ж атрымоўваў сьвежае насеньне ён змог-бы яго лепш захаваць да патрэбнага моманту.

Тав. Аксючыц выказвае небясьпеку наконт таго, ці дастаткова ў нас загатоўлена аўса? З другімі культурамі справа абстаіць здавальняюча, а вось аўса, набыць, ня [illegible] кветкі плючаных фараў і [illegible] концы. На заданьні [illegible] павінна загатовіць 150 тысяч пудоў аўса. Гэта заданьне поўнасьцю ня выканана.

Аб аграрнай якасьці насеньня гаворыць т. **Баль. Усякі пуд насеньня нашы арганізацыі павінны кантраляваць**, каб ня было такіх выпадкаў, як у мінулым годзе, калі замест лубіна прарасла павіліка, і г. д. Бо такая рэч падрывае давер сялянства да нашых каапэрацыйных органаў.

На шляху далейшай калектывізацыі. Працу па землеўпарадкаваньні трэба скарыстаць для праводжаньня далейшай калектывізацыі сельскай гаспадаркі, — гаворыць т. **Казакоў** — У нас у гэтых адносінах дагэтуль зроблена мала. Калектыўныя гаспадаркі займаюць каля 3 проц. агульнай плошчы. І гэта тады, калі з боку сялянства прыкмячаецца такая вялікая цяга да калектыўных форм землекарыстаньня. У гэтым годзе трэба правесьці землеўпарадкаваньне ў першую чаргу там, дзе можна стварыць новыя калектывы. А такія раёны ёсьць.

• • •

На вячэрнім пасяджэньні працягваюцца спрэчкі па дакладу тав. **Прышчэпава.**

— У чым прычыны нашых кан'юнктурных затрудненьняў? — пытае тав. **Карп.** — Яны ня толькі ў нядбайных адносінах апарата да [illegible] засеваў у сельскую гаспадарку праводзіліся больш канцэнтравана [illegible] капіталістычным укладаньні ўмацаваць аграрна-індустрыяльны — сацыялістычны сэктар сельскай гаспадаркі. Мэтай пастаноўкі гэтага дакладу на пленуме зьяўляецца задача ажыцьцяўленьня пастаноў партыйных зьездаў на практыцы, пачынаючы з вясеньняй с.-гаспадарчай кампаніі, на якой павінна згуртавацца думка ўсёй партыі і ўсёй савецкай грамадзкасьці — не праваліць пасеўнай кампаніі — асноўны лёзунг бліжэйшай працы.

Тав. **Кнорын** у сваім кароткім выступленьні адзначыў, што ўся вясеньняя сельска-гаспадарчая кампанія павінна праходзіць пад лёзунгамі: **павялічэньне пасеўнай плошчы; пераход да інтэнсыўных і сыр'явых культур; пад'ём ураджайнасьці ўсіх культур; калектывізацыя сельскай гаспадаркі.**

Неабходна далей дабіцца павялічэньня **ўласных сродкаў** у сельска-гаспадарчай каапэрацыі.

Вясеньняя сельска-гаспадарчая кампанія на бліжэйшы тэрмін павінна быць пастаўлена **ў цэнтры ўвагі** ўсіх партарганізацый КП(б)Б, пачынаючы з ЦК і канчаючы вясковымі ячэйкамі.

Затым пленум заслухаў заключнае слова тав. **Прышчэпава.**

Дзеля апрацоўкі рэзалюцыі па дакладу абрана камісія.

[illegible] патрэбы, з якога пабудаваць [illegible] лазьню, пажарнае дэпо і [illegible] кусьню для камітэту ўзаемадапамогі".

Яз. Яр.

Адкрыліся сельска-гаспадарчыя курсы

У вёсцы Кандратовічы, Астрашыцка-Гарадзецкага раёну (Меншчына), курсы, кіруюць два аграномы і доктар. Зацікаўленасьць вялікая.

Грак.

Перайшлі на шматпольле

Вёска Астрошыцы, Астрашыцка-Гарадзецкага раёну, перайшла на шматпольле. Сваю гаспадарку сяляне павялі па ўказаньнях агранома. Сеюць культурныя травы, уводзяць мінэральныя ўгнаеньні і г. д.

М.

Культкамісія сьпіць

Культкамісія Губіцкага сельсавету, Буда-Кашалеўскага раёну, абрана ўжо паўгода, але яшчэ да гэтага часу ад яе няма ніякай працы. Адсутнічае ўсялякая сувязь з раёнам.

Член камісіі.

Пажарная дружына на паперы

У склад праўленьня Валешынскай пажарнай дружыны Капыльскага раёну ўвайшлі: настаўнік, член Слабада-Кучынскай ячэйкі ЛКСМБ і інш. Склад здаецца добры, але... праўленьне сьпіць і аб працы ні духу, ні слыху. Настаўніка нават цяжка з ночы сьцягнуць на які-небудзь сход.

Сялянін.

Радыё-ўстаноўкі

У хуткім часе будуць устаноўлены гучна-гаварыцелі ў Румязоўскім і Скараднанскім сельсаветах, Каралінскага раёну (Мазыршчына). З устаноўкай радыё, працоўныя канчаткова парвуць сувязь з царквой.

М. Г.

[illegible] дапамогі на Віцебшчыне [illegible] году было загатоўлена каля 13 [illegible] палов. тысяч пуд. насеньня для стварэньня натуральнага фонду для дапамогі маламоцным сялянскім гаспадаркам. Увясну мінулага году 20.500 пуд. [illegible] распараджэньні камітэту, якое задаволіць запатрабаваньні сялянскай беднаты.

Я.

Злачынная нядбайнасьць

Аб фармальных адносінах да выкананьня дырэктыў

(Па матар'ялах РСІ)

Пытаньне аб праверцы выкананьня дырэктыў нашым апаратам настолькі важнае, што яго патрэбна заваострыць, аб ім трэба гаварыць так, каб зжыць, вырваць з коранем казённыя, фармальныя адносіны да дырэктыў. Досыць будзе прывесьці наступны факт, каб сказаць, што далей так быць ня можа.

Справа датычыць ільготнага крэдытаваньня па забесьпячэньні сельска - гаспадарчымі машынамі бядняцкіх сялянскіх гаспадарак, машынных таварыстваў, калхозаў і менш ільготнага для больш заможных гаспадарак. Рэгулюючыя органы выпрацоўваюць адпаведную ільготную шкалу па групах гаспадарак, узгадняючы гэта з вытворча-крэдытнымі магчымасьцямі, якімі і кіруюцца забясьпечна-гандлёвыя арганізацыі.

Так было і ў мінулым 1926-27 апэрацыйным годзе.

Наркамгандлю СССР, на аснове пастановы СНА ад 23 кастрычніка 1926 г. (досыць своечасова) прыняў у сваёй пастанове ад 13 сьнежня 1926 г. (таксама своечасова) ільготную сярэдня-арыентовачную шкалу па Саюзе на с.-г. машыны як унутранай вытворчасьці, так і імпартныя. У п. 2 пастановы Наркамгандлю СССР было даручана Наркамгандлям саюзных рэспублік распрацаваць, па згодзе з НКЗемам, адпаведныя шкалы для данай рэспублікі, а пункт 3 пастановы назначаў і тэрмін выкананьня — у два тыдні распрацаваць шкалу і апублікаваць.

Што-ж робіць апарат Наркамгандлю БССР для выкананьня гэтае пастановы, якая датычыць яго непасрэдна і якая для яго зьяўляецца абавязковаю? Нічога. Зборнік заканадаўчых актаў, у якім маецца пастанова, ляжыць неразрэзаным.

23 мая 1927 г. Наркамгандлю СССР прысылае дадатковую шкалу на некаторыя сельска-гаспадарчыя машыны і запасныя часткі, якія спакойным чынам падшываюцца да справы.

Урэшце, Наркамгандлю СССР 9 чэрвеня 1927 г. № 85649 (атрымана 15 чэрвеня 1927 г.) робіць напамінаньне са спасылкаю на пастанову аб прысылцы выпрацаванай шкалы. Гром ударыў, Наркамгандлю прачнуўся.

2-га ліпеня адбылася нарада, якая і прыняла адпаведныя шкалы па ільготным водпуску — крэдытаваньні с.-г. машын бядняцкім гаспадаркам, калхозам, і менш ільготным — для больш заможных гаспадарак. **Як кур'ёз, у пратаколе нарады ёсьць зацьверджаньне шкалы на 1927-28 год, а шкала якраз сама на 1926 год.**

Намесьнік наркома пастанову зацьвердзіў, невядома толькі калі, няма даты. Здавалася-б, час позьні, трэба сьпяшацца, — хутчэй, як належыць, разаслаць. Дык не. Хаця час і гарачы (ліпень), але прахлада ўсё дзейнічае.

Цэнтрэземсклад і Белсельсаюз атрымліваюць шкалы 27-VII (а ўхвалена-ж нарадаю 2-VII), Белсельбанк — 26-VII, г. зн. тады, калі ў асноўным кампанія па забесьпячэньні машынамі скончылася, а значыць, ільготная шкала, выпрацаваная на год, мела моц толькі 2 месяцы.

Як бачыце, апарат Наркамгандлю цяжка занядужаў, а дактары... о, гэтыя дактары, заўсёды яны пакідаюць хворых без належнай дапамогі. Так і ў даным выпадку. У Наркамгандлі захварэлі, а дактары ні гу-гу. Наркамзем (галоўны доктар), гэты асноўны кіраўнік сельскай гаспадаркай, маўчыць, Белсельсаюз маўчыць, Белсельбанк таксама (менш, моў, будзе крэдытных апэрацый, стаміліся...). Гэтак сама і Цэнтразэмсклад.

А палітыка дырэктыўных органаў, здавалася-б, павінна быць ім вядома.

Белсельбанк, атрымаўшы 26-VII шкалу ад Наркамгандлю... **спакойна падшывае яе да справы.**

Белсельсаюз, атрымаўшы шкалу 27-VII, рассылае яе па акругах «да ведама» **толькі праз месяц, г. зн., 27-га жніўня.** Тэрміновасьць выканана зьдзіўляючая, ды і сьпяшацца няма куды, год усё роўна канчаецца.

Усё ясна. Вывад гатовы. Важнейшае гаспадарчае мерапрыемства савецкай улады і партыі, якое датычыць дзесяткаў тысяч сялянскіх бядняцкіх гаспадарак, іх аб'яднаньняў і калхозаў, дзякуючы бюракратычнаму спакою працаўнікоў апарату, на цэлы год было сарвана. Ці можна цярпець такое становішча ў далейшым? Ні ў якім выпадку. На кожным выпадку — суровае пакараньне «конкретных носителей зла». А ў даным выпадку, незалежна ад пастановы РСІ, павінны пакласьціся аб гэтым і кіраўнікі ўстаноў.

М. Г.

Зямельная арэнда на Беларусі

З жніўня месяца 1926 г. па 1 кастрычніка 1927 г. па Віцебшчыне (згодна матар'ялаў Вітакрземаддзелу) зарэгістравана 1.032 арэндных зямельных дагавароў на агульнай плошчы ў 5.466 дзес., што ў сярэднім складае 5,30 дзес. на адну гаспадарку. Па асобных гадох рух дагавароў ідзе так:

За палову 1925 г. зарэгістравана 188 дагавароў або 18 проц (з агульнай колькасьці дагавароў).

За ўвесь 1926 г. — 412 даг. або 40 проц.

За ўвесь 1927 г. — 434 даг. або 42 проц.

Паказаныя лічбы сьведчаць аб значным росьце арэнды на Віцебшчыне, пры чым тэмп гэтага росту з году ў год ідзе больш-менш роўна.

Аднак, трэба падкрэсьліць, што афіцыйныя даныя аб арэндзе зямлі па акрузе даюць далёка няпоўны малюнак сапраўднага становішча арэнднага пытаньня з тае прычыны, што ў вёсцы шмат робіцца і існуе вусных і пісьмовых дагавароў, якія не рэгіструюцца ў савецкіх органах. Прычынай гэтаму зьяўляецца баязьнь бакоў, якія дагаворваюцца, падлегласьці падатковым абкладаньням. Апрача таго нізавыя савецкія органы (сельсавет, райвыканкам) вядуць слабую працу па выяўленьні і рэгістрацыі выпадкаў арэнды зямлі.

З-за жаданьня пазбавіцца ад падаткаў і ня выявіць твару арандатара, часам адзін вучастак зямлі арандуецца некалькімі гаспадаркамі на вусных умовах з здатчыкамі зямлі. Прычым, зусім зразумела, што ў гэтых апошніх выпадках ёсьць больш магчымасьцяй закабаленьня здатчыкаў зямлі арандатарамі.

Акрамя выпадкаў укрыцьця арэнды ў вёсцы маюць месца і выпадкі куплі-продажу зямлі ў выглядзе арэнднага дагавору. Часьцей за ўсё гэткія выпадкі маюць месца тады, калі гаспадарка ліквідуецца ў сувязі, напрыклад, з перасяленьнем, ад'ездам сям'і ў горад і інш. Зямля ў такіх выпадках, па існуючых законах, ня ідзе ў дзяржаўны фонд, дзяржавай фактычна не рэгулюецца яе далейшае скарыстаньне, а здаецца яна выяжджаючым гаспадаром у арэнду з пэрспэктывай замацаваньня яе ў далейшым за арандатарам.

У такіх выпадках, каб палегчыць у далейшым арандатару магчымасьць замацаваць зямлю за сабою, з аднаго боку, і каб ад'яжджаючаму здатчыку «дарма зямлі не прадаць», паміж імі, акрамя арэнднага афіцыйнага дагавору, заключаецца неафіцыйны дагавор куплі-продажу зямлі.

Практыка паказвае, што ў далейшым па сканчэньні арэнднага дагавору зямля ў такіх выпадках у большасьці захацоўваецца на правах працоўнага землякарыстаньня за былым яе арандатарам.

Парушэньне прынцыпаў нацыяналізацыі зямлі выяўляецца часамі і праз сыстэму так званага «прымацтва» і наогул праз сыстэму прыёму (залічэньня) у члены сям'і новых людзей. Перад тым, як гаспадарка мусіць з тае ці іншае прычыны ліквідавацца і вызваліць зямлю, яна, не жадаючы пакінуць яе «чужому», бярэ часам «прымака», або прымае членам сям'і каго-небудзь з сваякоў, а то і проста суседа на вусных (неафіцыйных) умовах і тады пры выезьдзе карэнных членаў з двара, з вучастку зямлі яна не пераходзіць у дзяржаўны фонд, а застаецца за нанова прынятымі. І ў гэтых выпадках, як відаць, можа мець месца акрамя дарэньня зямлі, таксама і купля-продаж яе.

Галоўнай групай сярод здатчыкаў зямлі ў арэнду зьяўляюцца перасяленцы. Потым ідуць у двары, пэрыядычна выяжджаючыя на заработкі, ці маючыя які-небудзь промысел на месцы.

Па эканамічнай моцы гаспадаркі, што здаюць зямлю ў арэнду, падзяляюцца так (даныя 1927 г. па Віцебшчыне):

Бядняцкіх гаспадарак 314 або 72,7 проц. Серадняцкіх гаспадарак — 115 або 26,6 проц. Заможных гаспадарак — 3 або 0,7 проц.

З паказаных лічбаў відаць, што здатчыкамі зямлі ў арэнду зьяўляюцца пераважна бядняцкія гаспадаркі, якія ня маюць патрэбнага інвэнтару, асабліва рабочае жывёлы і ня могуць «асвоіць» зямлю, а прымушаны выяжджаць у горад на заработкі ці перасяляцца.

Гаспадаркі, якія арандуюць зямлю, таксама можна падзяліць на тры групы (лічбы датычаць Віцебшчыны):

Бядняцкія гаспадаркі — 364 або 68 проц. Серадняцкія гаспадаркі — 147 або 28 проц. Заможныя гаспадаркі — 19 або 4 проц.

Як бачым, арандатарамі зямлі зноў такі зьяўляюцца, галоўным чынам, бядняцкія гаспадаркі.

Паказаныя лічбы сьведчаць аб тым, што арэнда па Віцебшчыне носіць у асноўным працоўны характар і што бяруць зямлю ў арэнду галоўным чынам тыя гаспадаркі, якія маюць лішак рабочае сілы ў сям'і пры невыстарчальнай забясьпечанасьці зямлёю.

Пераважная колькасьць арэндных дагавароў на зямлю (942 з 1032) заключаецца на тэрмін ад 1 да 3 гадоў, што таксама трэба прызнаць нармальным.

Здатчыкі зямлі ў арэнду здаюць, як правіла ўвесь свой вучастак.

Лічбы па Віцебшчыне, якія мы маем, сьведчаць таксама аб тым, што ў арэнду здаюцца, бадай, выключна вучасткі, на якіх нельга весьці самастойную гаспадарку і якія ніжэй спажывецкая нормы.

Арэндная плата выражаецца ў сярэднім у 9-10 р. з дзесяціны як пахаці, так і сенажаці, пры чым грашовая плата, напрыклад, па дагаворах 1927 г. дае 95 проц., плата натурай — 2 проц., плата ў выглядзе адработку — 2,6 проц. і супольшчына — 0,4 проц.

Прыведзеныя вышэй факты і лічбы даюць надзвычайна цікавы матар'ял аб зямельных і арэндных узаемаадносінах па Віцебшчыне, аб размерах і формах гэтае арэнды і аб эканамічных працэсах, што адбываюцца на вёсцы. Нажаль трэба адзначыць, што сыстэматычнага і выразнага рэгуляваньня арэндных узаемаадносін сялянства з боку нізавых савецкіх органаў не вядзецца, чым у значнай частцы і тлумачыцца далёка ня поўнае выяўленьне арэнды зямлі, замаскаваныя выпадкі куплі і продажу і інш.

Задача ўсіх вясковых партыйных і савецкіх арганізацый, задача зямельных органаў, у асаблівасьці, павесьці больш дакладны падлік арэнды, дабіцца большага рэгуляваньня арэндных узаемаадносін на вёсцы, праводзячы гэтую працу ў поўнай адпаведнасьці з дырэктывамі XV зьезду УсКП(б) і XI зьезду КП(б)Б.

С. Гарбуз.

ЦЯГАНІНА НАД ЦЯГАНІНАЙ

Аб пракурорскіх справах, адміністрацыйных распараджэньнях і міліцэйскім выкананьні

Мы нядаўна друкавалі ў нашай газэце некалькі артыкулаў, якія характарызавалі паляпшэньне матэр'яльна-бытавых умоў вайскова-служачых, забесьпячэньне іх сем'яў, накіраваньне на работы і г. д.

Але ёсьць і такія ўстановы, дзе бюракратызм і цяганіна не разьбіраюць у адносінах да каго яны праяўляюцца, дзе патрэбы чырвонаармейцаў і іх сем'яў сустракаюць не гарачае спачуваньне, а жорсткую абыякасьць, доўгую цяганіну.

Падаемо факты, якія гавораць самі аб сабе.

Першы факт. Чырвонаармеец запаснога эскадрону 7-ай кавдывізіі Альхімовіч падае вайсковаму пракурору Ж кавкорпусу скаргу аб зьдзекох над яго сям'ёй, якая пражывае ў Мазырскай акрузе, з боку суседа гр. Хадзько, з пагрозай зброі. Скарга падана 21-га сакавіка 1927 г. У той-жа дзень вайсковы пракурор перасылае гэтую скаргу пракурору Мазырскае акругі з просьбай ужыць адпаведныя меры па ахове сям'і чырвонаармейца Альхімовіча ад нападу, расьсьледаваць гэтую справу і аб выніках расьсьледваньня паведаміць.

Не атрымаўшы адказу, вайсковы пракурор Ж-га кавкорпусу 26 мая зьвярачаецца з запытаньнем.

Адказу няма. 18-га чэрвеня пасылаецца паўторнае запытаньне. 30 чэрвеня вайсковы пракурор атрымлівае ад пракурора Мазырскае акругі паведамленьне:

«Паведамляю, што перапіска па справе Альхімовіча 4-IY накіравана адміністрацыйнаму аддзелу для дазнаньня».

Зноў чакае вайсковы пракурор, а з ім і чырвонаармеец Альхімовіч. Прайшоў чэрвень, прайшоў ліпень, палова жніўня—ніякіх паведамленьняў.

19-га жніўня вайсковы пракурор зноў пасылае запытаньне пракурору Мазырскае акругі. Адказу няма.

10-га верасьня—яшчэ адно запытаньне.

Аказваецца—затрыманьне за адміністрацыйным аддзелам Мазырскае акругі і за Капаткевіцкай райміліцыяй, куды справа папала для расьсьледваньня. 7-га кастрычніка пракурор Мазырскае акругі піша начальніку адміністрацыйнага аддзелу:

«Дзеля таго, што нельга да-

Чаго там? Пасьпеецца, нічога, нічога...

1-га лютага 1928 году вайсковы пракурор атрымаў ад нарсуду 7-га вучастку Мазырскае акругі паведамленьне аб тым, што «справа па абвінавачаньні Хадзько па 149 арт. будзе назначана да слуханьня ў лютым, аб выніках будзе паведамлена».

Вы зразумелі? Справа яшчэ будзе назначана да слуханьня ў лютым месяцы. Ня сумуйце, т. Альхімовіч!..

Другі факт. Камандзір „разьдзелу пераменнага складу 4-га краснасцяжнага стралковага палка т. Аўрамаў Мікола праслужыў у Чырвонай арміі 8 год, за час сваёй службы займаў розныя камандныя пасады: камандзіра разьдзелу, камандзіра роты, квартэрмайстэра палка.

1-га красавіка 1927 году тав. Аўрамаў быў назначаны памочнікам начальніка барысаўскай раённай міліцыі з акладам 65 р. у месяц.

26-га жніўня 1927 году т. Аўрамаў, як камандзір разьдзелу, быў прызваны для праходжаньня збору пераменнага складу, дзе быў да 1 кастрычніка.

Калі, пасьля сканчэньня збору, тав. Аўрамаў прышоў на работу, ён сустрэў вялікія няпрыемнасьці. Аказалася, што барысаўская райміліцыя аб'ядналася з барысаўскай гарміліцыяй у адну «барысаўскую раённа-гарадзкую міліцыю» і ў выніку гэтага аб'яднаньня ён падпаў пад скарачэньне, пры чым яму запрапанавалі заняць пасаду квартальнага наглядчыка з акладам 36 руб. у месяц. Але ў тав. Аўрамава, акрамя сябе, яшчэ на ўтрыманьні сям'я і пражыць за 36 руб. у месяц немагчыма. Ён адмовіўся ад пасады квартальнага наглядчыка і застаўся беспрацоўным.

І ён паскардзіўся. Ён напісаў вялікі артыкул у «Красноармейскую Правду», дзе пасьля падрабязнага выкладаньня ўсёй справы, просіць дапамагчы яму дабіцца справядлівасьці. Гэта было 13-га кастрычніка 1927 г.

Рэдакцыя «Красноармейской Правды» накіравала артыкул вайсковаму пракурору Беларускае Вайсковае Акругі. Апошні пераслаў гэты артыкул вайсковаму пракурору Ж-га кавкорпусу для тэрміновага расьсьледваньня і ўжыцьця адпаведных мер з просьбай аб выніках паведаміць.

для праверкі. Вынікі праверкі пакуль што невядомы».

Што будзе далей—ня ведаем. Ведаем толькі тое, што тав. Аўрамаў чакае з нецярпеньнем дапамогі з боку зацікаўленых органаў. Трэба думаць, што яна яму будзе аказана.

Мы падалі толькі два факты. Але ў нашым распараджэньні іх ня два, а значна больш.

Факты гэтыя гавораць аб тым, што некаторыя органы зусім забываюць аб важнасьці абслугоўваньня Чырвонай арміі. Факты гавораць аб тым, што неабходна ўзмацніць увагу да патрэбы вайскоўцаў, правесьці рашучую барацьбу з бюракратызмам і цяганінай на шляху да паляпшаньня матэр'яльна-бытавых умоў чырвонаармейцаў.

С. Галкін.

Растлумачыш—сяляне ахвотна купляюць пазыку

АЛЕ ЎСЯ БЯДА Ў ТЫМ,

што некаторыя контрагэнты не праяўляюць належнай ініцыятывы, што слаба праводзіцца агітпраца

Факты і вывады

(Ад нашага магілеўскага карэспандэнта)

Першы і галоўны вывад, які ўжо можна зрабіць, гэта тое, што пазыка ідзе добра там, дзе як належыць пастаўлена агітацыйная праца. Вось маленькі, але характэрны факт: у Быкаве выдалі селяніну ў рахунак заработку часовае пасьведчаньне на пазыку, але, як відаць, дрэнна растлумачылі. Зьвярнуўся гэты селянін у Журавіцкую раённую касу і патрабуе, каб яму выдалі замест пасьведчаньня грошы. Дужа ён злаваўся, калі атрымаў тлумачэньне, што часовае пасьведчаньне можа быць абменена толькі на аблігацыі. І толькі тады, калі адзін таварыш яму добра растлумачыў значэньне пазыкі, селянін зьмяніў свой настрой.

Нічога ня варта, калі некаторыя ўпаўнаважаныя, напрыклад, у Журавіцкім раёне, не растлумачваючы значэньня пазыкі, карысьць яе, вядуць „голую“ агітацыю.

У тым-жа Журавіцкім раёне сакратар райкому тав. Гаркай, які карыстаецца добрым аўтарытэтам сярод сялянства, у кароткі час распрадаў аблігацый на 850 р. і зноў выехаў на вёску з новым запасам.

Падругое, добра, калі аб пазыцы растлумачваецца на сходзе, і гэта абавязкова трэба рабіць. Лепшыя вынікі бываюць, калі напярэдадні сходу зьбіраецца беднатa і актыў, якія пасьля падрыхтоўкі падпісваюцца на агульным сходзе, а за імі і іншыя.

Трэба зьвярнуць большую ўвагу на тую частку сялянства, якая мае пабочны заработак на лесазагатоўках, забудовах і г. д. Так, у Крычаўскім раёне за тыдзень рабочыя арцелі з сялян далі падпіскі на 5.000 р. Пры расплаце з рабочымі лесазагатовак у Карме сабрана падпіскі на 400 р.

Нарэшце, аб райвыканкомах. У Лупалаўскім і Журавіцкім райвыканкомах за тыдзень прадалі аблігацый на 20 р. Між тым у райвыканкомах бывае шмат народу, і калі-б перад пачаткам заняткаў правялі мітынг аб пазыцы, дык былі-б іншыя вынікі.

К. ЛАПЦЯЎ.

Як ідзе кампанія

(Па карэспандэнцыях з месц)

У рэдакцыю паступае шмат карэспандэнцый з месц аб ходзе кампаніі па рэалізацыі пазыкі.

Амаль што ўсе карэспандэнты адзначаюць добрыя вынікі кампаніі, там дзе праведзена добрая падрыхтоўка.

У Койданаўскім раёне, напрыклад, Станькаўская ячэйка КП(б)Б энэргічна ўзялася за працу. Ячэйкай былі выдзелены партыйцы для правядзеньня сходаў беднаты і для наладжваньня масавых сходаў сялян. Інтарэс да пазыкі сялян вялікі. Некаторыя падпісаліся тут-жа на сходах. Актыўны ўдзел прымае настаўніцтва. Загадчык Вільшчынскай школы сялянскай моладзі ўжо распаўсюдзіў пазыкі на 120 р.

На Аршаншчыне шчыры ўдзел у распаўсюджаньні пазыкі прымаюць камсамольцы. Камсамольцы Забалацкай ячэйкі купілі кожны па аблігацыі, правялі 8 сходаў сялян і прадалі на адным сходзе 7 аблігацый.

У Капыльскім раёне вясковыя актывістыя арганізавалі індывідуальны абход сялянскіх двароў. За два дні ў трох вёсках рэалізавана аблігацый на 283 р. Уперадзе ўсіх—камсамольцы.

Па Рэчыцкім раёне на 14 лютага рэалізавана пазыкі на 7 тыс. руб., што складае 7,7 проц. заданьня. Добра праведзена падрыхтоўка ў Равенска-Слабодзкім сельсавеце, ён даў ужо каля 25 проц. прызначанай яму сумы.

Наш Барысаўскі карэспандэнт паведамляе, што РВК зусім ня цікавіцца ходам кампаніі. Ён разьмеркаваў па раёне аблігацыі і склаў рукі—сельсаветы выкязуць.

Пакуль што рэалізавана 5.500 р. —невялікая сума, прычым няма вестак аб рэалізацыі ад многіх сельсаветаў.

Аб тым, як нашы некаторыя працаўнікі адносяцца да рэалізацыі пазыкі, сьведчаць вынікі рэалізацыі ў Цэнтральным Доме селяніна. Туды кожны дзень прыяжджаюць сяляне з розных акруг, між тым не прадана ніводнай аблігацыі.

Вельмі добра праходзіць кампанія ў чырвонаармейскіх часьцях. Ваенкор т. Ханоў паведамляе, што Ж-скі кавалерыйскі полк даў падпіскі на 2.000 р., 90 проц. складу 3-га эскадрону падпісалася на пазыку.

Заклік сялянкі-дэлегаткі

Я, дэлегатка вёскі Новыя Дарогі, Старадароскага раёну, купіла аблігацыю за 10 руб. і яшчэ адну куплю за 2 з пал. руб.

Раней я думала за гэтыя грошы купіць чаравікі, але парашыла, што мае грошы лепш патрэбны нашай дзяржаве для паляпшэньня дабрабыту вёскі.

Заклікаю ўсіх беларускіх дэлегатак і сялянак пазычыць грошы нашай дзяржаве.

Жукавец Ганна.

Рабочыя дапамагаюць рэалізацыі

(Дражджавы завод «Пралетары», Менск)

Намі ўжо сабрана 50 руб. па куплю сялянскай пазыкі. У бліжэйшыя дзьве-тры палучкі рабочыя мяркуюць адлічыць яшчэ 240 руб. Хоць гэта невялікая сума, але важна тое, што зроблены пачатак.

Трэба, каб нашы рабочыя, якія маюць сваякоў на вёсцы, агітавалі-б за пазыку.

Наогул нашы рабочыя, якія ў большасьці зьвязаны з вёскай, вельмі цікавяцца рэалізацыяй новай пазыкі.

Пакроўскі.

З ФАБРЫК І ЗАВОДАЎ

Для чаго існуюць камісіі па ахове працы: для „фасону“ або для работы?—Гэткае пытаньне трэба задаць некаторым нашым адміністратарам. ● Дрэнная спэцвопратка для рабочых і хранічныя звышнормавыя ў заводзкай канторы. ● Дробязі фабрычнага быту.

Пастанаўляйце на здароўе

(Гарбарня „Бальшавік“, Менск)

Старшыня камісіі па ахове працы тав. Сонкін быў сёньня асабліва вясёлы. Відаць было, што ён дабіўся чагосьці важнага, дасягнуў чагосьці доўга чаканага.

— Заказалі ўсё-такі,—гаварыў ён рабочым,—дабіліся.

— Так, але колькі мы нанюхаліся за гэты час, нацярпеліся нямала.

— Што-ж, ахова працы яшчэ месяц таму назад гаварыла аб гэтым адміністрацыі, але адміністрацыя ня выконвала.

Гутарка ішла аб дзьверцы ва ўборнай хромавага цэху, якая была прарублена адміністрацыяй для рамонту ўборнай і цэлы месяц ня была замазана. У разьдзявальню, якая знаходзіцца побач з уборнай, нельга было ўвайсьці. Паветра было такое дрэннае што рабочым прыходзілася абедаць у самым цэху, бо сталоўкі на заводзе няма, а ў разьдзявальні, дзе да гэтага часу абедалі, дзякуючы гэтай дзьверцы, нельга было ўсядзець

— Дробязь,—заяўляе яна,—ня варта гэтым займацца.

А гэтыя дробязі вельмі перашкаджаюць працы, тармазяць узьняцьце вытворчасьці працы.

Пытаньне аб фортачках доўга ўжо хвалюе рабочых. Калі будавалі вокны, дык не паклапаціліся аб фортачках. А цяпер ахове працы прыходзіцца штодзенна напамінаць аб гэтым адміністрацыі. У гантовачным аддзяленьні, у апраловачным, у парасыпным і ў канторы проста дыхаць нельга з-за адсутнасьці вэнтыляцыі.

Калі старшыня камісіі тав. Сонкін заходзіць у кантору да намесьніка дырэктара заводу Дубоўскага, ён часта атрымлівае такі адказ:

— Выканаем,—выканаем, чаго ты лезеш да мяне кожны дзень у кантору. Ваша справа пастанаўляць, а наша—выконваць ці ня выконваць.

Шмат дробязяй, такім чынам, адкладваюцца адміністрацыяй са дня на дзень. Так напрыклад, за

Аб спэцвопратцы ні слуху, ні духу

(Гута імя Домбаля, Н.-Барысаў)

Вельмі кепскае становішча ў нас з спэцвопраткай. У 1927 годзе прыслалі спэцвопратку, якою не застаўся задаволены ніводзін рабочы.

У канцы 1927 году прыехаў сакратар саюзу праводзіць калдагаворную кампанію. На сходзе, прысьвечаным гэтаму пытаньню, зразумела, было закранута і пытаньне наконт вопраткі. Рабочыя прасілі саюз прыняць меры да таго, каб спэцвопратка была добрае якасьці.

Сакратар саюзу абяцаў прыслаць не пазьней 1-га лютага.

Прайшло шмат дзён, а вопраткі няма, толькі паказалі некалькі пар па цэхах: ці добрая, ці не.

Потым узялі не і чамусьці заказалі. Цяпер аб ёй ні слуху, ні духу. Няўжо саюз ня цікавіцца ста-

КАНТРАКТАЦЫЯ ІЛЬНУ У БССР

Кантрактацыя ільну на плошчы 20 тыс. гэктараў.—Будзе закантрактавана 260.000 пудоў ільну.—Забесьпячэньне засеўшчыкаў ільняным насеньнем.—Як будуць авансавацца засеўшчыкі ільну.

У гэтым годзе на Беларусі будзе

праводзіцца гнездавым парадкам з

Мазырскае акругі піша начальніку адміністрацыйнага аддзелу:

«Дзеля таго, што нельга дапусьціць, каб у паступчыніка не магло быць скончана дазнаньне па гэтай справе, а таксама прымаючы пад увагу і тое, што па гэтым раёне (Капаткевіцкі. С. Г.) наогул дазнаньні ўтвараюцца з пропускам усякіх тэрмінаў, прашу неадкладна зрабіць рэвізію Капаткевіцкай райміліцыі для высьвятленьня прычын марудлівасьці скапчэньня дазнаньняк па гэтай справе, так і наогул. Акт рэвізіі прыслаць у акрпракуратуру».

А чырвонаармеец тав. Альхімовіч усё чакае адказу, ня ведаючы аб лёсе сваёй сям'і, над якой зьдзекуюцца, выкарыстоўваючы яго адсутнасьць.

Пачакайце, тав. Альхімовіч, пакуль колькі час Капаткевіцкай райміліцыі, яна ўсё зробіць. Чаго сьпяшацца?..

14-га лістапада вайсковы пракурор зноў пытаецца пракурора Мазырскае акругі аб ходзе расьследаваньня. Адказ атрымліваецца 8-га сьнежня. Урэшце, сьледзтва зроблена, дазнаньне скончана. Мазырскі пракурор паведамляе, што справа па абвінавачаньні Хадзько накіравана праз пам. пракурора 8 вучастку ў нарсуд 12-га лістапада».

Але нарсуд 7-га вучастку, Мазырскае акругі (Капаткевіцкі раён), таксама не сьпяшаецца.

Ж-га кавкорпусу для тэрміновага расследаваньня і ўжыцця адпаведных мер з просьбай аб выніках паведаміць.

14 лістапада пам. вайсковага пракурора Ж-га кавкорпусу накіроўвае скаргу тав. Аўрамава пракурору Рэспублікі з просьбай «ужыць меры да аднаўленьня камандзіра разьдзелу Аўрамава на пасадзе».

6-га сьнежня пам. вайсковага пракурора Ж-га кавкорпусу зварачаецца да пам. пракурора Рэспублікі тав. Кіпарысава і піша:

«Тлумачэньні менскага адміністрацыйнага аддзелу па сутнасьці скаргі тав. Аўрамава і матыў да зьвіжэньня апошняга з пасады да квартальнага наглядчыка, выстаўленыя быццам у мэтах узьняцьця кваліфікацыі Аўрамава ў міліцэйскай рабоце, ня вытрымліваюць крытыкі і супярэчаць арт. арт. 16 і 18 пастановы СНК СССР ад 14 лістапада 1926 г. На аснове вышэй зазначанага прашу ўжыць меры да аднаўленьня парушанага закону і паведаміць аб выніках...».

Перапіска працягваецца да 27-га студзеня 1928 г. 27-га вайсковы пракурор Ж-га кавпалка атрымлівае ад пракурора БССР паведамленьне, што «перапіска аб няправільным звальненьні камандзіра запасу Аўрамава з барысаўскай міліцыі накіравана інспэктару працы

разьдзявальні, дзе да гэтага часу абедалі, дзякуючы гэтай дзюрцы, нельга было ўсядзець.

Не адзін раз старшыня камісіі па ахове працы заяўляў адміністрацыі, але апошняя адкладвала гэта з дня на дзень.

— Пасьпее, нічога...

Наогул, да пастаноў камісіі па ахове працы адміністрацыя адносіцца надта няўважліва, глядзіць на іх скрозь пальцы.

Шмат дробязяй, такіх чынам, адкладваюцца адміністрацыяй са дня на дзень. Так на рынках, за кіпяткам рабочым прыходзіцца бегаць на стары завод, між тым, як даволі было-б паставіць куб, і «канiцель» гэта была-б зжыта.

Мыла многія рабочыя не атрымліваюць, асабліва, падзённыя, а калі і атрымліваюць, дык з вялікім спазьненьнем.

Бывалы.

„Вошы прапановы—дроб'язь"

(Дражджавы завод „Чырвоная Зара", Менск)

Да пастаноў камісіі па ахове працы адміністрацыя заводу «Чырвоная Зара» адносіцца ня зусім уважліва. Праўда, больш буйныя патрабаваньні яна выконвае, але некаторыя яна лічыць «дробязьзю».

Доўга рабочыя дабіваліся пабудовы на заводзе лазьні. Дабіліся. Але мыцца ў лазьні вельмі няпрыемна, а часамі і немагчыма, бо няма вэнтылятара.. Ахова працы прапанавала адміністрацыі наладзіць вэнтылятар у лазьні. Але рабочыя чакаюць—не дачакаюцца, а вэнтылятара ўсё няма і няма.

Мыла выдаецца нядобраякаснае.

У разьдзявальні ўпакоўчнага аддзяленьня няма шчыту, дзе пападае на вопратку. Неабходна пабудаваць маленькую страху з фанэры. Камісія аб гэтым гаварыла адміністрацыі, але апошняя нічога ня робіць.

Ёсьць і такія моманты, якія адміністрацыя сама лічыць ня дробязьзю, але ўсё-ж такі праходзіць міма іх.

Так, напрыклад, ня гледзячы на шматлікія заявы аховы працы аб звышнормавых работах, апошнія існуюць і да гэтага часу. Заўком вядзе барацьбу з адміністрацыяй па гэтым пытаньні ўжо доўгі час, але нічога не дапамагае.

Гагін.

Пусьцілі трэцюю зьмену

МАЗЫР. (Ул. кар.). Гэтымі днямі пушчана трэцяя зьмена на фанэрнай фабрыцы «Чырвоны Кастрычнік», якая пакуль што ахопіць да 45 чалавек. Сырцу ёсьць на 5 месяцаў работы для пушчанай зьмены. Аддзяленьнем «Лесбел» узьнята хадайніцтва перад акрвыканкомам аб водпуску неабходнага сырцу на будучы час. Пуск трэцяй зьмены дасьць значнае павялічэньне выграбу экспартнай фанэры і патаніць прадукцыю.

Б. Ш.

Потым узялі ды і чамусьці захавалі. Цяпер аб ёй ні слуху, ні духу. Няўжо саюз ня цікавіцца становішчам рабочых сваёй сувязі?

В. Шэмпэль.

ЗАВОДЗКІ ДЗЕНЬ

Разрады вучняў —з столі

Вось ужо некалькі разоў зьмяшчаліся ў газэтах заметкі аб недапушчальных адносінах адміністрацыі 1-й друкарні да вучняў. Можна прывесьці яшчэ адзін прыклад гэтага. У стэра тыпным аддзяленьні працуе вучань Мінін Сяргей—хлапец добры, на працы заслугоўвае 7-мы разрад, а атрымлівае па 2-м, і то толькі праз фабком вырваў гэты разрад, раней атрымліваў 1-шы. У калдагаворы напісана чорным па белым—кваліфікацыю вучняў устанаўляе экспэртная камісія. Цікава ведаць, для чаго-ж існуе экспэртная камісія, калі, ці насьпявае вучань, ці не пасьпявае, ён толькі праз 3 гады атрымае 8-мы разрад.

Рабочы.

Патрэбен кіраўнік

На складах шчаціннай фабрыкі Белдзяржгандлю арганізавалася ў 1925 г. пажарная дружына ў ліку 40 чалавек. Купілі помпу, набылі вопратку, пансы, вяроўкі. Начальнікам дружыны некалькі гадоў быў рабочы складу тав. Пятрусэвіч. Пры ім кожную ноч хадзілі дзяжурыць па два чалавекі. Сачылі за тым, каб вада была ў бочках. Нядаўна Пятрусэвіча абралі старшынёй камслужу, і дружына засталася без кіраўніка.

Работа спынілася. Вада ў бочках замерала, на дзяжурствы нікто ня ходзіць. Нават адміністрацыя завяла для сваіх патрэб намяшканьне дзяжуркі: усё роўна туды нікто ня ходзіць.

Мазо.

не засеўшчыкаў ільняным насеньнем.—Як будуць авансавацца засеўшчыкі ільну.

У гэтым годзе на Беларусі будзе дзяржаўнымі органамі праведзена кантрактацыя ільну ў вялікай колькасьці. Кантрактацыя забясьпечвае дзяржаву пэўнай колькасьцю ільну, неабходнай для прамысловасьці і экспарту, з другога боку—забясьпечвае засеўшчыкаў ільну неабходным якасным насеньнем і збытам іх прадукцыі.

Кантрактацыя пасеваў ільну будзе праведзена на плошчы 20.000 гэктараў з разрахункам атрыманьня 260.000 п. ільну.

Кантрактацыя разьмеркавана па акругах наступным чынам: Віцебская акруга—7.500 гэктараў або 97.500 п., Полацкая—5.500 гэктараў або 71.500 п., Аршанская 3.000 гэктараў або 39.000 п., Магілеўская—3.000 гэктараў або 39.000 п., Гомельская—500 гэктараў або 6.500 п., Менская—500 гэктараў або 6.500 п.

Пры разрахунку 27 р. на гэктар, неабходныя для кантрактацыі ільну сродкі вызначаюцца ў 540 тыс. р. Пры разьмеркаваньні сродкаў па раёнах будуць прыняты пад увагу наступныя моманты: поўнае забесьпячэньне сродкамі прамысловых раёнаў, колькасьць гаспадарак, якія засейваюць плошчу пад лён, таварнасьць выхаду ільну, імкненьне сялянскага насельніцтва да разьвядзеньня культуры ільну.

У мэтах больш пасьпяховага правядзеньня агракультурных мерапрыемстваў па ільнаводстве кантрактацыя пасеваў ільну будзе праводзіцца гнездавым парадкам з уключэньнем у кантрактацыю па магчымасьці большай колькасьці населеных пунктаў.

Выходзячы з рахунку неабходнасьці 5,8 пуд. ільнянога насеньня для засеяньня аднаго гэктару і ўлічваючы, што 50 проц. патрэбнага насеньня ёсьць у самога насельніцтва, патрабаваньне ў ільнянасеньні для завозу вызначаецца ў 55.000 пуд. Ільна-цэнтрам ужо прыгатавана для Беларусі 45.000 пуд. ільну даўгунцу. Не хапаючыя 10.000 п. будуць дадаткова пасланы.

Забесьпячэньне засеўшчыкаў насеньнем будзе праводзіцца гнездавым парадкам, цэлымі сяленьнямі, шляхам абмену ільну-даўгунцу на мясцовае насеньне.

Для крэдытаваньня насельніцтва на куплю ільнянога семя Белсельбанк асыгнаваў 100.000 руб.

Устаноўлена наступная шкала па авансаваньні засеўшчыкаў ільну: для бядняцкіх гаспадарак—30 р. на гэктар, для серадняцкіх—27 р. і для заможных—23 руб.

Тым сялянам, якія закантрактуюць сваю зямельную плошчу пад пасевы ільну, наміма грашовых авансаў, будзе прадастаўляцца пераважнае права на атрыманьні насеньня штучных угнаеньняў і с.-г. машын, пры чым бядняцкім і серадняцкім гаспадаркам гэтыя сродкі вытворчасьці будуць адпускацца ў парадку с.-г. крэдытаваньня.

ЗАХАЛУСНАЯ СТАЛІЦА *)

(КАРЭСПАНДЭНЦЫЯ З КОЎНІ)

Дзьве-тры гадзіны язды ад Нямеччыны і хутка цягнік спыняецца каля маленькай, быццам местачковай станцыі „Каўнас".

Ступіўшы на пэрон, вас сустракаюць: начальнік з пасінелымі губамі, два зялёныя жандары і трычатыры шпікі, якія неўзаметку сочаць за пасажырамі...

ПРАВІНЦЫЯ Ў СТАЛІЦЫ

Акінуўшы вокам з вакзалу ваколіцу гораду, вам пакажацца, што гэта не сталіца Літвы — Коўня, а якое небудзь захалуснае, бязлюднае мястэчка. Уехаўшы ў горад—уражаньне складаецца яшчэ горшае. Руху—ніякага!

Па гразкіх калдобінах вуліцы трушком рухаецца аднаконны вагон конкі. Часамі за конкай таксама памаленьку і нечым сапсаваным і непапраўленым ляскаючы, скрыпючы прасунецца аўтабус, набіты сумнымі людзьмі, якія, відаць па іх тварах, селі пад'ехаць ад няма чаго рабіць.

Над горадам сон. І сон уласны —ня сон сытасьці, ці дабражыцьця, а цяжкі пануры сон галоднага і раззлаванага няўдачамі чалавека.

І злавацца, і спаць у такой атмасфэры закансэрваванага маленькага гарадка ёсьць ад чаго...

КУЛЬТУРНАЕ ЖЫЦЬЦЁ

У горадзе—і гэта на ўсю краіну —адзін, аднак якога не наведваюць жыхары, тэатр. Опэра поўная глядачоў тады, калі выступае былы расійскі сьпявак Пятроўскі. На драму—з рэпэртуарам ныя дні для гэоргіеўскіх кавалераў у царскую пару — ніхто ня ходзіць.

Тры-чатыры кіно, перад якімі валагодзкія «Ілюзіі» і саракамыскія «Уніёны» — палацы, напоўнены, як і два цесныя маленькія брудныя кафэ. І больш нічога... Ні грамадзкіх лекцый ні дакладаў, ні якой нават заметкі, нават, дробнабуржуазнага грамадзкага жыцьця— няма. Усё насельніцтва, ужо год як запужанае фашыстаўскім урадам, заціснута і жыве пад вечным страхам.

Газэты за маленькую нататку, нават дазволеную вайсковай цэнзурай, але калі яна прыдзецца да неўспадобы каму-небудзь з вайсковых белагвардзейцаў — штрафуюцца на 1.000 руб. (5.000 літоўскіх літаў). Хадзіць у горадзе можна толькі да 1 гадзіны ночы, а віноватага, які ня выпаўніць грознага «правіла», чакае трохмесячнае зьняволеньне. На кожны крок у жыцьці патрабуецца дазвол...

БЫТАВЫЯ ЗАКОНЫ

Адзіны бытавы закон для Коўны, які і для ўсёй Літвы —ёсьць нацыянальны падход: правыя літоўцы—гаспадары становішча, левыя—у турме і «бяз месца», яўрэі выгнаны з усіх устаноў і сьціснуты падатковым прэсам, расійцы пераданы «дзяржаўнай анафэме»: расійская мова, кніжка, ра-

Нацыянальныя ўзаемаадносіны людзей варожыя. Калі, напрыклад, склікаецца спэцыяльна літоўская вечарына—туды ня ідуць яўрэі, ня ідуць расійцы, ня ідуць і палякі. На польскую вечарыну ня ідзе ніхто. акрамя палякаў.

У эканамічным жыцьці такі заалёгічна нацыянальны падзел адчуваецца сьмярогна. Ніякіх канцэсій ніякага дазволу не атрымаеш, калі не пакажаш дакумэнтаў аб «сумленным літоўстве».

І вось у жабрацкай краіне атрымліваецца пэрманэнтны крызіс, які выклікаецца ня толькі асноўнымі прадпасылкамі ўсялякага крызісу, але яшчэ пэрманэнтным нацыянальным уціскам... Жыцьцё—грошу варта. Шуканьне заработку ў 200 літ (40 руб. на нашы грошы)—вось галоўны занятак тэй жмені інтэлігенцыі, якая яшчэ ўцалела ад мутнага рэакцыйнага жыцьця. А рабочы?—ён пахаваны ў глыбокім падпольлі... Інтэлігенцыя ў Літве наогул не карыстаецца пашанай, нават нацыянальная літоўская. Гаспадары становішча —кулакі вясковыя, дробныя памешчыкі і гандляры—ім нічога ня трэба. Яны бачаць тэатр за граніцай, яны калі і чытаюць, то заграмічную газэту, кніжку (асабліва расійскую белагвардзейскую газ. «Сегодня»). У свой тэатр яны ня ходзяць. Спажыўцамі «культуры» зьяўляецца бедная, галодная інтэлігенцыя, а

Вось за гэтым за апошнія дватры гады назіраецца такое адзічэньне, такая глухая нуда, што нават тыя літоўцы, якія ў свой час утваралі нацыянальную Літву, нават і яны шукаюць выйсьця з межаў сваёй засвоўшай бацькаўшчыны.

Варта адзначыць, што літоўская інтэлігенцыя значна цікавіцца нашай савецкай культурай.

Рэдкія гастролі акцёраў, якія прыяжджаюць з СССР, выклікаюць павзеі ў Коўне. Горад ажывае і лабіцца на такі спэктакль— мара кожнага інтэлігента і чыноўніка. Шавіністыя вельмі хмурна глядзяць на нашу культуру, але цікавасьць да савецкага настолькі вялікая, што яны перастаюць лічыцца з сваімі поглядамі. Напрыклад, талстоўская група ставіла «Святую Иоанну», дык усе ксяндзы з нейкага свайго зьезду сышліся ў тэатр і праглядзелі з здавальненьнем хоць «богахуліцельную» п'есу.

Маленькія гарады Літвы: Шаўлі Марыямпаль, Панявеж, выяўляюць саб й бедныя разбураныя вайной мястэчкі і тэатру ніколі ў вочы ня бачаць. Бывае «пацешаць» жыхароў праездам якія-небудзь фокусьнікі, або шарлатаны з эміграцыі.

Дзевяць гадзін вечара—жыхары

ПРАВІНЦЫЯЛЫ Ў СТАЛІЦЫ

Цікавае ўражаньне выяўляюць правінцыялы, якія прыяжджаюць у Коўна паглядзець на сталіцу. Гэтыя людзі ніколі ня бачылі вялікіх цагляных дамоў, яны ніколі ня бачылі музэяў, зьвярынцаў, нават аўтабуса,—яны выраслі ва поўным няведаньні хаця-б самых пачаткаў культуры.

Досыць будзе сказаць, што ў правінцыяльнай Літве вы спаткаеце людзей, якія ніколі ня былі ў тэатры, а ў вёсках жывуць такія яшчэ людзі, якія пужаюцца аўтамабіля і цягніка...

Апынуўшыся ў Коўні, яны з дзівам глядзяць на рэклямы маленькіх кіно, а выгляд аўтамабіля здаецца ім нечым «д'ябальскім» і паехаць на ім без дазволу ксяндза яны не асьмеляцца...

Нават самі жыхары сталіцы, паехаўшы за граніцу, нават у маленькім нямецкім гарадку адчуваюць сябе, як ляпляндцы ў Парыжы. Недарма-ж увесь нямецкі эрзац (сурагат), які быў прыгатоўлен у час вайны, на расхват купляецца гэтымі людзьмі і прывозіцца ў Коўню як гасьцінец...

Вечарамі людзі сталіцы сядзяць дома—усе знаюць адзін другога, як аблупленага, адзін да аднаго прывыклі, адзін аднаму надакучылі— хадзіць няма куды...

ды: студэнцкая моладзь глыбока нашпігавана ксяндзамі і разьведкай. Яны шпігуюць усюды, бо фашысты непакояцца ад ненавісьці насельніцтва да іх.

СВАЁ І ЧУЖОЕ

Нічога свайго ў Коўні няма. Часамі можна ўбачыць свайго гатунку цукеркі, сялянскага вырабу гальштукі жоўтага колеру—і... усё. На рынку ўсе тавары—нямецкія! Гледзячы на гэта, адчуваецца блізасьць Нямеччыны, але калі ўнікнуць глыбей, зусім іншае становішча: у Літве забаронена прадаваць нямецкія нават буржуазныя газэты.

Затое поўнае права грамадзянства мае рыская белагвардзейская газэта «Сегодня», якая кожную раніцу апавядае літоўскім грамадзянам аб тым, што ў Маскве з вакон кожнай прыватнай кватэры тырчаць кулямёты, і аб тым як людзі ў чарзе па хлеб уміраюць з голаду...

Хмурна, зdroв, непрыглядна. Маленькі горад, які зьвязаў сваю назву з палітычнымі сэнсацыямі, жыве ў змроку амаль на сутычцы захаду і ўсходу, які ня ўзяў ні ад таго, ні ад другога—нічога. І недарма ў падарожных нарысах аб Коўні запісваюць:

— Праехалі Коўню. Здаецца, што гэты маленькі прыпынак зна-

ДА ВЕДАМА ГУРТКА РАБКОРАЎ ПРЫ „ЗЬВЯЗЬДЗЕ"
РАЗБОР ГАЗЭТЫ „РАБОЧАЕ ВОКА"

У нядзелю, 19-га лютага, а 5 гадзіне ўвечары, у памяшканьні рэдакцыі газэты „Зьвязда" (Савецкая, 63, 3-і паверх) адбудуцца заняткі гуртка рабкораў пры „Зьвязьдзе". Будзе разабрана друкаваная газэта заводу „Бальшавік"—„Рабочае Вока". Спачатку будзе заслухана інфармацыя рэдкалегіі газэты „Рабочае Вока" аб яе працы.

Акрамя членаў гуртка запрашаюцца члены рэдкалегіі, рабкоры газэты „Рабочае Вока" і насьценных газэт прадпрыемстваў.

РАБСЕЛЬКОРАЎСКІ АДДЗЕЛ „ЗЬВЯЗДЫ".

У суботу сход рабкораў Кастрычнікавага раёну

У СУБОТУ, 18 ЛЮТАГА, А 7-Й ГАДЗІНЕ ЎВЕЧАРЫ, У ПАМЯШКАНЬНІ КАСТРЫЧНІКАВАГА РАЙКОМУ КАМСАМОЛУ (НОВА-МАСКОЎСКАЯ ВУЛ. 64, ПАМЯШКАНЬНЕ 32 ШКОЛЫ ІМЯ СЬЦЯПАНА БУЛАТА, ДРУГІ ПАВЕРХ) АДБУДЗЕЦЦА СХОД РАБКОРАЎ ПРАДПРЫЕМСТВАЎ І ЎСТАНОЎ КАСТРЫЧНІКАВАГА РАЁНУ.

У парадку дня—даклад і задачы рабкораў у зьвязку з рашэньнямі XV зьезду ЎсеКП(б).

Рабсельнораўскі аддзел „ЗЬВЯЗДЫ".

У ВСНГБ

Тав. Камаеў – кіраўнік Ільна-прадзільнага аб'яднаньня ВСНГБ

Кіраўніком ільна-прадзільнага аб'яднаньня ВСНГБ назначан тав. Камаеў, замест тав. Мар'ясіна. Тав. Камаеў да гэтага часу працаваў намесьнікам кіраўніка Металтрэсту.

Тав. Шарсьнёў—намесьнік галоўнага Інжынэра Асінстрою

Намесьнікам галоўнага інжынэра Асінстрою назначан тав. Шарсьнёў. Тав. Шарсьнёў да гэтага часу працаваў у якасьці намесьніка старшыні Гомельскага акрвыканкому.

Арганізацыя беларускага бюро швэйнай прамысловасьці

У сувязі з пашырэньнем швэйнай прамысловасьці і арганізацыяй новых фабрык у Менску, Гомелі, Віцебску і г. д., пры ВСНГБ арганізавана бюро швэйнай прамысловасьці БССР. У функцыі бюро ўваходзіць распрацоўка плану, рэгуляваньне сырцу, пытаньні рэалізацыі вырабаў і г. д. Старшынёй бюро назначан былы старшыня ЦП саюзу швэйнікаў тав. Таклін, на якога ўскладзен адначасова абавязак дырэктара гомельскай швэйнай фабрыкі.

Пераход Дубровенскай фабрыкі ў ВСНГ

З 15-га лютага Дубровенская фабрыка, якая да гэтага часу была ў веданьні прамсаюзу, перайшла ў ВСНГ на правах самастойнай адзінкі.

Агнятрывалае будаўніцтва

Менакрвыканком заслухаў даклад акрза аб сельскім агнятрывалым будаўніцтве за мінулы год і аб вытворчай праграме на будучы год. Адзначаны наступныя дасягненьні: пабудова 5 дамоў агнятрывалага тыпу, арганізацыя 12 таварыстваў, пры якіх абсталявана 6 майстэрань па вырабе пяскова-цэмэнтнае чарапіцы і бэтонных труб для студняў, што дало магчымасьць пабудаваць 162 чарапічныя страхі і 227 студняў. Пачата работа па распляноўваньні новых пасёлкаў, а таксама па нагладзе за супроць пажарнымі разрывамі. Праведзены курсы па падрыхтоўцы майстроў у ліку 18 чал. Дзякуючы праведзенай рабоце па аказаньні дапамогі насельніцтву, значна павялічылася зацікаўленасьць да агнятрывалага будаўніцтва.

Прэзыдыумам акрвыканкому даручана акрза распрацаваць праект арганізацыі акруговага саюзу кааперацыйна-вытворчага аб'яднаньня па агнятрывалым будаўніцтве. Самахвалавіцкаму, Койданаўскаму, Заслаўскаму, Астрашыцка-Гарадзецкаму райвыканкомам пры пабудове новых гаспадарак прапанавана будаваць іх пераважна з агнятрывалага матар'ялу.

У эспэрантыстых

4 Менская акруговая кан- | Усебеларускі і Ўсесаюзны

МЕНСК

Забесьпячэньне рабочых мукой

Цэрабсэкцыяй адпушчана на сакавік месяц для рабочай кааперацыі Беларусі 200 вагонаў жыта і 125 вагонаў пшанічнай мукі. З гэтай колькасьці Менск атрымае 40 вагонаў жыта і 25 вагонаў пшанічнай мукі.

Разьмеркаваньне дармовых электрычных уводаў

Камісія гарсавету разьмеркавала па прафсаюзах усе дармовыя электрычныя ўводы. Саюзу сел.-гас. рабочых выдзелена 10 уводаў, саюзу працаўнікоў паперы—2, дрэваапрацоўшчыкам—35, гарбаром—100, металістым—60, друкаром—75, харчавікам—85, будаўнікам—118, тэкстыльшчыкам—10, хэмікам—20, швэйнікам—40, транспартнікам—25, працаўнікам нарсувязі-10, мэдсанпрацы-40 саўган. дальслужачым-75, камунальнікам-50, нар. харчав.-30, чыгуначнікам-50, камскладу Чырвонай арміі—50, інвалідам—25 і г. д. Большасьць уводаў разьмеркавана сярод вытворчых саюзаў і нізка аплачваемых груп рабочых. Гэтымі днямі на пасяджэньні камісіі будуць разгледжаны заявы рабочых друкароў, будаўнікоў і камунальнікаў. У бліжэйшы час Эльвод прыступіць да ўводаў у рабочыя кватэры ў парадку чарговасьці.

Назначэньні

СНК пастанавіў назначыць пры Народным Камісары Земляробства БССР калегію ў наступным складзе: 1) Валодзька (нам. наркома), 2) Каровікаў (нам. наркома), 3) Ткачоў, 4) Шычко, 5) Аксючыц, 6) Вайтэнкаў, 7) Тамковіч, 8) Дубіна, 9) Смоліч, 10) Гарэцкі і 11) Тафэенка.

СНК таксама зацьвердзіў наступны склад статыстычнай пляновай камісіі пры ЦСУ БССР: Прэфэрансаў, Папялушка, Смулевіч, Шастакоў, Элькінд, Арцем'еў, Горын, Гальдштэйн, Вагэр, Гіляраў, Сьвятлоўскі, Шэйнін, Арцымовіч і Гарэцкі.

2.500 гэктараў зямлі пад калектыўныя гаспадаркі

Акруговая пляновая камісія зацьвердзіла плян землеўпарадкаваньня на Меншчыне на 1928 г. Усяго будзе землеўпарадкавана 73.500 гэктараў зямлі. 2.500 гэктараў выдзяляюцца пад калектыўныя гаспадаркі. 1.541 сям'я будуць перасяляны на Далёкі Ўсход і Урал. У гэты лік уваходзяць 200 яўрэйскіх сем'яў.

Зьняцьце абавязкаў

СНК пастанавіў зьняць з т. Шоцкага П. М абавязкі члена Вышэйшага Савету Народнай Гаспадаркі БССР.

Першы вопыт

З 1-га лютага каса ўзаемадапамогі менскіх сельска-гаспадарчых майстэрань перайшла на новы метад крэдытаваньня сваіх членаў. Дагэтуль сума крэдытаваньня не магла перавысіць 25 рубл. з тэрмінам не больш 3-х месяцаў.

Цяпер рабочыя маюць магчымасьць атрымаць крэдыт на 7—8 месяцаў і ў значна большай суме. Акрамя таго, пры...

Усебеларускі зьезд санітарных дактароў

Учора ў Менску адкрыўся Ўсебеларускі зьезд санітарных дактароў. Зьезд прысьвечан, галоўным чынам, пытаньню аб санітарным аздараўленьні гарадоў і вёсак Беларусі. У гэтай галіне ўжо ёсьць некаторыя дасягненьні. Адкрыты дзьве новыя, навукова-дасьледчыя і адначасова практычныя ўстановы: санітарна-гігіенічны інстытут і інстытут сацыяльнай гігіены. Па дзяржаўным каштарысе дадана 8 раённых дактароў, што дае магчымасьць пачаць будаваць санітарную справу на вёсцы. У Полацку адбудавана дэзынфэкцыйная станцыя. Лябараторыі папоўнены абсталяваньнем. У Гомелі, Барысаве і Менску адрамантаваны дэзынфэкцыйныя камэры і г. д. Але недастача эпідэмічнага фонду—15.000 р. не дае магчымасьці разгарнуць працу і своечасова ліквідаваць частыя эпідэмічныя выбухі і эпідэмічныя вогнішчы. Зьездам будзе вырашан яшчэ цэлы рад пытаньняў, зьвязаных з мерапрыемствамі па барацьбе з эпідэміямі на Беларусі.

Здарэньні

Самагубства. У памяшканьні эвакуапрыемніка на Ракаўскай вул. у ноч на 16 лютага павесіўся невядомы мужчына, які прыехаў у Менск на лячэньне.

Сьмерць у дарозе. 14-га лютага на дарозе з цэнтральнага дому селяніна ў першую больніцу памёр селянін вёскі Крупкі, Аршанскага раёну—Баран.

Растрата. Загадчык камунальнымі дамамі домкіраўніцтва № 3 Уласаў растраціў 511 р. казённых грошай.

Пакража. Па Сьвярдлоўскай вул., д. № 9, невядомымі злачынцамі шляхам падбору ключа абакрадзена кватэра Л. Рэцкай.

За дзень

○ **Крэдытаваньне мясазагатовак.** Белсельбанкам адпушчана акрсельбанкам 95.000 р. на крэдытаваньне мясазагатовак. Грошы пераведзены ў наступным парадку: Віцебску—10.000 р., Бабруйску—30.000 р., Мазыру—28.000 р. Ворты—12.000 р., Магілеву—10.000 р. і Гомелю—5.000 р.

○ **Загатоўка сел.-гас. машын.** Белсельбанк адпусьціў Цэнтраземскладу 50.000 р. на загатоўку сел.-гас. машын да вясеньняй пасеўнай кампаніі.

○ **ПЛЕНУМ ЦП САЮЗУ БУДАЎНІКОЎ.** Сёньня адкрываецца па-за чарговы пленум ЦП саюзу будаўнікоў Беларусі. У парадку дня пытаньне аб нацыянальнай працы, вынікі ўсесаюзнай тарыфнай нарады і інш.

УСЕБЕЛАРУСКАЯ КАНФЭРЭНЦЫЯ КАМУНАЛЬНІКАЎ. 18-га лютага ў Менску склікаецца ўсебеларуская канфэрэнцыя камунальнікаў, на якой будзе заслухана справаздача ЦП саюзу і абмеркавана пытаньне аб рацыяналізацыі ў камунальнай гаспадарцы.

С **6-Ю СТАЛОЎКУ ПАД РЭСТАРАН.** МЦРК у бліжэйшы час рэарганізуе 6-ю сталоўку ў рэстаран. Канчатковае вырашэньне гэтага пытаньня будзе залежаць ад знаходжаньня памяшканьня для абслугоўваньня ўсіх наведвальнікаў, якія зараз абедаюць у 6-й сталоўцы.

⊖ **30-гадовы юбілей навуковай дзейнасьці праф. Якуніна.** 21-га лютага адбываецца 30 год навуковай і грамадзкай дзейнасьці праф. В. Якуніна. Праф. Якунін працуе на факультэце права і гаспадаркі ў Белдзяржунівэрсытэце з дня яго заснаваньня.

Падрыхтоўка матар'ялаў для правапіснага слоўніку

У камісіі літаратурнае мовы зьбіраюцца матар'ялы для ўкладаньня правапіснага слоўніку. Пры складаньні гэтага слоўніку будзе выкарыстаны ўвесь слоўнікавы матар'ял зараз існуючых беларускіх слоўнікаў.

СУД

Зосіны радзіны

15-га лютага Менскі акруговы суд пры перапоўненай залі з удзелам пракурора Розэнблюма і трох абаронцаў распачаў слухаць нашумеўшую ў Бараўскім сельсавеце справу аб забойстве дзіцяці. На лаўцы падсудных сям'я Макаравых—Марыля Макарава (матка), яе дзьве дачкі—Зося і Волька і Зосін гаспадар Мяльгуй Уладзімер.

На суд па гэтай справе выклікана 7 сьведак, з іх родная сястра і брат падсуднай Макаравай Марылі і яе 15-ці гадовая дачка Маня.

Шмат прысутнічае сялян з вёскі Агарадзікі, якія наўмысьля прыехалі ў Менск пацікавіцца гэтаю бытавою справаю сваіх аднавяскоўцаў Макаравых.

Калі Зося нарадзіла дзіця, якое прыдбаў ёй Мяльгуй Уладзімер, яна ўпала ў беспрытомнасьць і толькі праз некаторы час даведалася ад сваёй 15-гадовай сястрычкі Мані, што яе дзіця маці палажыла ў карзіну, накрыла нейчым чорным і затахніла ў балоне на дарозе ў Менск,—так расказвае суду аб акалічнасьцях гэтае справы падсудная Зося Макарава.

Тут, на судзе, маці і дачка паміж сабою зусім вялікія ворагі. Яны сядзяць на...

...біць аборт, але бракавала грошай.

Цяпер, калі аб забойстве дзіцяці пайшла пагалоска па ўсім сяле, аб гэтым стала вядома і крымвышуку і на Зосю пачалі паказваць пальцамі, Мяльгуй пачынае радзіцца з сям'ёю Макаравых асабліва з Зосею, як пакрыць яе „сорам".

Мяльгуй ідзе на хітрыкі, ён бярэ ад сельсавету на імя Зосі пасьведчаньне, і каб мець спраўку ад доктара, што Зося яшчэ не „раджала", малодшая сястра Волька пад імем Зосі пасылаецца на мэдыцынскі агляд.

Вельмі каштоўны ў гэтай справе паказаньні сьведкі Мяльгуя (родны брат Макаравай). Ён чуў, як Зося мучылася пры родах, як маці даглядала яе, як плакала дзіця моцным голасам, потым храпла, ўрэшце і зусім перастала, калі яно было задушана, аб усім гэтым ён на другі дзень заявіў у крымвышук.

Як падсудныя, так і сьведкі валяць на старую Макараву.

Не шкадуе маткі і яе 15-цігадовая дачка Маня, якая фігуруе на судзе ў якасьці сьведкі. Праўда, у пачатку цяжка паказваць усё гэта супроць свае маткі, яна чырванее, коўта мнецца, блытаецца ў сваіх адказах, але ўрэшце...

Праходжаньне стажу скончыўшымі мэдфак

Наркамасьветы разам з НК Аховы Здароўя выдалі інструкцыю аб парадку праходжаньня стажу асобамі, якія скончылі мэдфак.

Стажоры - дактары праходзяць стаж пры клініках, а таксама пры гарадзкіх і сельскіх лекава-санітарных установах БССР. Распрацоўка праграм стажу, разьмеркаваньне стажораў па лекава-санітарных установах, прызначэньне стыпэндый, а таксама агульны нагляд за праходжаньнем стажу ўскладаецца на стажорскую камісію пры НК Аховы Здароўя ў складзе: народнага камісара аховы здароўя або яго намесьніка, дэкана мэдфаку БДУ і прадстаўнікоў ад НК Асьветы, ЦБ саюзу мэдсанпрацы і прафкому студэнтаў мэдфаку БДУ. У парадку пастановы СНК СССР за 14-VI-26 г. стажоры-дактары забясьпечваюцца стыпэндыямі, якія павінны быць прадугледжаны па каштарысах НК Аховы Здароўя і акруговых інспэктур аховы здароўя. Стажоры-дактары могуць прызначацца НК Аховы Здароўя на вольныя доктарскія пасады ў лекава-санітарныя ўстановы, а таксама могуць быць абранымі на пасаду ардынатараў пры клініках і катэдрах БДУ. **А. М.**

БІБЛІЯГРАФІЯ

А. Зайцев. „Об Устрялове, нэонэпе и жертвах устряловщины". Гиз РСФСР—1928, цена 40 к.

У цэлым шэрагу пытаньняў, на якіх апазыцыя пайшла супроць партыі, пытаньне аб „тэрмідоры", аб устралаўшчыне займала, як мы ведаем не апошняе месца. Вывучаючы-ж цяпер пасьля XV зьезду партыі дакладна ўсе яго пастановы, нам неабходна асаблівую ўвагу зьвярнуць і на дасканалае вывучэньне таго, як наша апазыцыя, скатваючыся паступова з рэек ленінізму, апынулася ў няволі Устралавых.

Досыць прыпомніць палеміку, якую вёў з Устралавым Зіноўеў да таго-ж вельмі няўдала („Філёзофія эпохі") і Бухарын („Цэзарызм пад маскаю марксызму"), які канчаткова выбіў усякую зброю з рук Устралавых, расшыфраваў яго сапраўдную сутнасьць. Зіноўеўская „філёзофія эпохі", угрунтованая на страсе перад ворагам, на сьляпым паўтарэньні азоў, не дала абсалютна ніякай карысьці для нас і нашай барацьбы, а сваім адмаўленьнем ад тэорыі магчымасьці пабудаваньня сацыялізму ў адной краіне Зіноўеў сам і сябе разброіў, і папаў у палон панам Устралавым, якія не прамінулі гэта выкарыстаць у першы падыходзячы час. І толькі Бухарынскі агонь па ўстралаўшчыне зьбіў яе канчаткова з пазыцый.

Спрэчкі аб „тэрмідоры", аб веры ў нашае „перараджэньне", што складае ўсю сутнасьць тэорыі Устралава, не зьяўляюцца для партыі чым-небудзь новым.

Палеміка на гэту і падобныя тэмы вялася за ўсе гады нэп'у. Зразумела, гэта не значыць, што яна вялася ўвесь час з аднолькавай інтэнсыўнасьцю. Досыць успомніць ленінскае „хто каго", пісанае тады, калі Мартаў з Бэрліну прарочыў нам шлях праз эканамічны тэрмідор да палітычнага 18 Брюмэра. Гэта было якраз у той час, калі Устралаў пісаў сваю „Эвалюцыю і тактыку".

Голасам Устралава сёньня гаворыць буржуазія, якая не можа пазбыцца свайго панаваньня і якая адшуквае рэшткі шчыліны, каб упłываць на нас. Сацыял-дэмакраты ёй ў гэтым зайсёды дапамагаюць і цяпер воляй лёсу ў гэты альянс папала і наша былая апазыцыя.

Наша задача—задача барацьбы супроць сацыял-дэмакратыі і задачы барацьбы супроць устралаўскага буржуазна-спэцаўскага ўплыву на пралетарыят патрабуюць згрупаваньня ўсіх сіл партыйнага агню на адным важным участку.

І калі сёньня з боку рабочых Зах. Эўропы няма ніякіх сумненьняў адносна сацыялістычнага характару нашай краіны, то абывательшчына, устралаўская спэцаўшчына, бачачы часам існуючыя недахопы ў апараце, з шчыпенькай зларадасьцю прарочыць нам калі не пагібель, дык перараджэньне. Гэта, зразумела, нам ня страшна, маючы саюзніка ў асобе рабочае клясы ўсяго сьвету. Мы нашых дробных абывацеляў і іх буйных хаўрусьнікаў—буржуа перамажам з посьпехам. Вораг наш нам вядомы,—ад гэтага залежыць гарантыя посьпеху перамогі над ім. Ведаць-жа ўсю зброю ворага—гэта перамагчы яго. Вось чаму кніжка Зайцава аб устралаўшчыне прынясе вялікую карысьць партыі рабочай клясы. Яе настойліва трэба рэкамэндаваць партыйцу-актывісту і серадняку, неабходна мець на ўсіх вачэйках.

Зварачае на сябе ўвагу толькі надзвычайна вялікая колькасьць чужаземных незразумелых слоў, як сэкулярызацыя, пастулят, рэтраспэкцыйны, ірацыянальна, што адцягвае чытаньне і не апраўдвае аўтара, бо можна іх лёгка замяніць больш зразумелымі лексіконам, ужываньнем „заумных" слоў аўтар выпусьціў з віду чытача, на якога разьлічваў.

Ніякая-ж пава кніжкі робіць яе мала даступнай, дзякуючы чаму трэба лічыць, што зроблен правільны крок насустрач чытачу. **Ф. Г—і.**

Чарговая лекцыя ў нядзельным камвузе

У нядзелю, 19 лютага, а 11 гадзіне раніцы у вялікай залі клюбу К. Маркса адбудзецца чарговая лекцыя на тэму: „Камуністычная партыя і нацыянальнае пытаньне ў Беларусі".

Дакладчык т. Ігнатоўскі.

Літаратура да лекцыі:

МІНІМУМ: Сталін. „К постановке нац. вопроса". У кніжцы „Нац. вопрос і РКП(б)". Выд. АПА Белбюро ЦК РКП(б). Менск. 1924 г. Стар. 1. Тэзісы дакладаў на XI зьезьдзе КП(б)Б. Выд. газ. „Зьвязда", стар. 25 Журнал. „Савецкая будаўніцтва БССР" 1927 г. за 10 ... 1920 г. У. Ігнатоўскі. „Кампартыя Беларусі і беларускае пытаньне". Зборнік „Беларусь". Выд. ЦВК БССР. Менск 1924 г. Стар. 229.

Цэнтральны камуністычны клюб імя Карла Маркса

Пятніца. Вялікая заля—кіно „Мiсс Меллi сорвана", 2 сэансы, пачатак а 8 і 10 г. увеч.

Склікаецца дружына парадку.

Заняткі гурткоў: струнны, шахматна-шашачны.

Арганізуецца вайсковы гурток. Запіс утвараецца ў канцылярыі ад 6—9 гадз. увечары.

ванья не магла вырвацца 25 рубл. з тэрмінам не больш 3-х месяцаў.

Цяпер рабочыя маюць магчымасьць атрымаць крэдыт на 7—8 месяцаў і ў значна большай суме. Апроч таго ўсё выхадзе з чалавекам, якія вяртаюцца ўсе 100 прац. членскіх узносаў за ўвесь час.

Камунбанк адпусьціў 1.500 руб. на льготных умовах для правядзеньня вокага мэталу крэдытаваньня рабочых с.-г. майстэрань.

Каса атрымала ўжо 10 заяў ад рабочых на буйное крэдытаваньне (ад 50 да 125 руб.),якія будуць цалкам задаволены.

Макарава.

Тут, на судзе, маці і дачка паміж сабою зьяўляюцца ворагі. Яны сядзяць на адной лаве, але глядзяць у розныя бакі і ўсё часу ўскладаюць адна на другую. Вось чаму крыху інакш аб зьбойстве ...аве паказаньні суду Зосіна маці, але усё-ж суду трудна вызначыць, хто з іх задушыў дзіця,—Зося ці яе маці.

Цэнтральную ролю ва ўсёй гэтай справе адыгрывае напярэшні Зосін гаспадар Мяльгуй Уладзімер. Калі яшчэ Зося была яго каханкаю, ён угаворваў не вра... чаткі, яна чырванее, доўга мяецца, блытаецца ў сваіх адказах, але ўрэшце суду ўдаецца дабіцца ад яе праўдзівых паказаньняў.

Каб скрыць Зосіны роды ад людзкога вока, асабліва ад свайго роднага брата Мяльгуя, які жыў у другой палавіне хаты, каб не чутно было Зосінага войканьня і енку, маці загадала сваёй дачцэ Мэві ў сенцах сьпяваць весьні і сьпяваць як найгалясьней.

Прыгавар па гэтай справе чакаецца заўтра.

...„Зьвязда“, стар. 2) журнал ... „... будаўніцтва. БССР“ 1927 г., № 10. Два артыкулы: Хацкевіча стар. 63 і Балінкага стар. 60.

МАКСЫМУМ: Пастановы і рэзалюцыі УсеКП(б) і КП(б)Б па нацыянальным пытаньні. Менск. 1926 г. Ленін аб нацыянальным пытаньні. Прадмова і ўвагі І. Н. Папова—Менск. 25 г. Н. Ленін. „Избранные статьи по национальному вопросу“. З прадмовай і заўвагамі І. Таўстухі. Масква. 1925 г. Сталін. „Сборник статей“. Выд. Наркамнаца.

...увечары.

Дом Асьветы. Усе камсамольцы ячэйкі прафасьветы (вул. ...) абавязкова павінны зьявіцца сёньня а 7-й гадз. увечары ў памяшканьне Дому Асьветы на пасяджэньні аб удзеле ў паходзе.

Бюро ячэйкі.

Адказны рэдактар Ял. АСЬМОЎ

У эспэрантыстых

4 Менская акруговая канфэрэнцыя

На 25 сакавіка склікаецца 4-я менская акруговая канфэрэнцыя саюзу эсперантыстых. У парадку дня: чарговыя задачы эсперантыстаў арганізацый, справаздача беларускага і акруговага камітэту эсперантыстых і выбары дэлегатаў на Ўсебеларускі зьезд.

Усебеларускі і Ўсесаюзны зьезды

Усебеларускі зьезд эсперантыстых мяркуецца склікаць у маі месяцы.

Усесаюзны—у пачатку ліпеня ў гор. Ленінградзе. Да гэтага часу па БССР будуць праведзены перавыбары бюро ячэек і камітэтаў эсперантыстых у акругах.

ТЭАТР і КІНО

Беларускі Другі Дзяржаўны тэатр	НЯДЗЕЛЯ, 19 ЛЮТАГА „КАЛЯ ТЭРАСЫ“ драма ў 4-х дзеях з часоў 1917 году. —) Пачатак а 8 в. вал. гадз. (—
Дзяржаўны яўрэйскі тэатр БССР	Пятніца, 17 лютага, „Овечий источник“. Усе білеты прададзены.
Кіно-тэатр „Культура“	Грандыёзны мастацкі баевік „КОНЕЦ САНКТ-ПЕТЕРБУРГА“. АНОНС: Хутка! „Два друга, модель і подруга“.
КІНО „Чырвоная Зорка“.	ДУГЛАС ФЭРБЭНКС у сусьветным фільме „ТРИ МУШКЕТЕРА“, драма ў 9 частках. Пачатак сеансаў а 6 в. вал., 8 в. вал. і 10 в. вал. гадз. увеч. Каса адкрыта ад 5 гадз. веч.
КІНО „ПРАЛЕТАРЫ“.	Бытавы фільм „БАБЫ РЯЗАНСКИЕ“, жыцьцёвая драма ў 6 частках. Пачатак сеансаў а 6, 7 в. вал., 9 і 10 в. вал. гадз. у веч. Каса адрыта ад 5 гадз. веч.
КІНО „Інтэрнацыянал“.	Толькі 3 дні—17, 18 і 19 лютага 3-яя заключная серыя „ОТРЕЗАННЫЕ ОТ МИРА“, КІНО-РАМАН У 10 ЧАСТКАХ

ОБ'ЯВЛЕНИЕ

Общее собрание членов коммуны „ЭНЕРГИЯ“, Зембинского с.-с., Борисовского р., Минского округа

ПОСТАНОВИЛО:

ЛИКВИДИРОВАТЬ КОММУНУ „Энергия“ с 22-го февраля с. г.

Все учреждения, имеющие расчеты с вышеуказанной коммуной, должны позаботиться з благовременно о произведении расчетов.

Ликвидационная комиссия.

ЗАОЧНЫЕ
ПРОМЫШЛЕННО-ЭКОНОМИЧЕСКИЕ КУРСЫ „ПОЛИГЛОТ“

(*Основ. в 1917 г.*)

состоящие в ведении С.-К. КрайОНО.

ПРЕДМЕТЫ ПРЕПОДАВАНИЯ:

бухгалтерия, коммерческ. вычисл., торг. корреспонд., делопроизводство, исправление почерка, техн.-худож. черчение, машиностроительное черчение, рисование, стенография и конпручет [дефиптиф].

Занятия посредством переписки по почте специально составленными лекциями, ВПОЛНЕ ЗАМЕНЯЮЩИМИ УСТНОЕ ПРЕПОДАВАНИЕ. По окончании курса учащиеся подвергаются испытанию в специальн. квалифик. комиссии и получают соответствующее СВИДЕТЕЛЬСТВО.

На 1-е ноября 1927 г. на курсах состоит свыше 15.000 учащихся.

Плата помесячно от 1 до 3 рублей.

Требуйте бесплатно проспекты, программы и условия.

Адрес: Ростов на Дону „ПОЛИГЛОТ“.

Прыймо абвестак у чарговы нумар газэты адбываецца да 2-ое гадзіны дня.

От Народного Комиссариата Финансов Б.С.С.Р.

2-й тираж выигрышей Государственного внутреннего займа

Индустриализации Народного Хозяйства Союза С.С.Р.

будет производиться 20, 21 и 22 февраля 1928 года в гор. БРЯНСКЕ

В этом тираже будет разыграно 23.300 выигрышей на сумму 3.001.500 рублей, в том числе:

1 выигрыш в 25.000 руб.		84 выигрыша по 1.000 руб.	
5 »	по 10.000 »	3.150 »	по 250 »
10 »	по 5.000 »	20.050 »	по 100 »

Выплата выигрышей производится обычным для всех тиражей порядком.

Народный Комиссар Финансов БССР Микулич.

За заведыв. Валютным Отделом Рабцевич.

В субботу, 18 февраля 1928 года, в 6 час. веч., в клубе Карла Маркса

СОСТОИТСЯ ТОРЖЕСТВЕННОЕ ОТКРЫТИЕ 1-го минского окружного с'езда ОСОАВИАХИМА

Делегатам с'езда за получением мандатов обращаться в секретариат Осоавиахима (ул. Энгельса, 26).

ПРЕЗИДИУМ ОСОАВИАХИМА

Адкрыта падпіска

На Сакавік м-ц

на старэйшую ў Беларусі (дванаццаты год выданьня) камуністычную газэту

На Сакавік м-ц

ЗЬВЯЗДА

орган ЦК КП(б) Беларусі.

Умовы падпіскі:

На 1 год—9 р. 75 к.
» 6 мес.—5 р.
На 3 мес.—2 р. 60 к.
„ 1 мес.—90 кап.

Падпіска прымаецца:

У Менску: Галоўнай Канторай газэты «Зьвязда»—Савецкая, 63, 3-ці паверх,—штодзённа ад 9—3 гадз., упаўнаважанымі Галоўнай Канторы і разносчыкамі газэты.

У Віцебску: аддзяленьнем выдавецтваў «Известия» і „Правда“, Ленінская, 11.

У Гомелі: аддзяленьнем выдавецтваў „Известия“ і „Правда“ (Савецкая, № 17).

У Магілеве: Канторай газэты „Магілеўскі Селянін“ (Ленінская, 35).

У правінцыі: аддзяленьнямі Белдзяржвыдавецтва, упаўнаважанымі Галоўнай Канторы і ўсімі паштова-тэлеграфнымі канторамі.

Вышаў з друку, рассылаецца падпісчыкам і паступіў у продаж

№ 1 за 1928 г. „ПОЛЫМЯ“ № 1 за 1928 г.

Часопісь літаратуры, палітыкі, эканомікі, гісторыі, крытыкі.

—0— (СЁМЫ ГОД ВЫДАНЬНЯ) —0—

ЗЬМЕСТ:

Я. НЁМАНСКІ.—Драпежнікі (раман); Ц. ГАРТНЫ.—«Гаспадар» (аповесьць); І. БЭХЭР.—Адзіная справядлівая вайна (раман); ЯКУБ КОЛАС.—На шляхох волі (паэма); АЛ. ДУДАР.—Разгуляўся вошчак... (верш); Н. ВІШНЕЎСКАЯ.—Ты сказаў... (верш); А. АЛЕКСАНДРОВІЧ.—Цені на сонцы (паэма); Е. ПФЛЯУМБАУМ.—Песьня радзіме. Радасьць... (вершы); І. БЭХЭР.—Аглядаючы трыццацігодзьдзе жыцьця (верш); Л. КАПЛАН.—Праблема культурнай рэвалюцыі і нацыянальная культура; А. ЦЬВІКЕВІЧ.—„Западно-русская“ школа і яе прадстаўнікі; М. КАСЬПЯРОВІЧ.—Арганізаванае вывучэньне Беларусі ў XIX і пачатку XX стагодзьдзя; М. БАЙКОЎ.—Да пытаньня аб мэтадах і прыёмах нашае крытыкі; Т. ГЛЫБОЦКІ.—Літаратурнае балота; ЯЗЭП ГОРА.—Аўтажыцьцяпіс; КНІГАПІС. Уладзе, Чытач, Валеры Верас, П. Б., Ф. Гарадзенскі, Мікола Крывіч; Хроніка беларускае культуры; Хроніка украінскага культурнага жыцьця; Статут аб'яднаньня беларускіх пісьменьнікаў „Полымя“

ГАДАВЫЯ І ПАЎГАДАВЫЯ ПАДПІСЧЫКІ «ПОЛЫМЯ» АТРЫМОЎВАЮЦЬ БЯСПЛАТНЫ ЛІТАРАТУРНЫ ДАДАТАК (гл. газ. «Сав. Бел.» № 295 за 1927 г. і «Зьвязда» ад 1 студзеня 1928 г.).

ПАДПІСНАЯ ЦАНА на «Полымя» з дадаткам: на год—10 р.; 6 м-цаў—5 р.; 3 м-цы—2 р. 50 к.

Даецца рассрочка: пры падпісцы 4 р.—1 студзеня, 3 руб. 50 кап.—1 ліпеня, 2 р. 50 кап.—1 кастрычніка.

— ЦАНА АДДЗЕЛЬНАГА НУМАРУ 1 руб. 50 кап. —

ПАДПІСКА ПРЫМАЕЦЦА: у рэдакцыі часопісі „Полымя“ (Менск, Савецк., 63); у цэнтр. кнігарні БДВ (Менск, рог. вул. Ленінскай і Савецк.); ва ўсіх акруговых аддзяленьнях БДВ; ва ўсіх паштовых аддзяленьнях; у галоўнай канторы газэты „Зьвязда“ (Менск, Савецкая, 63, 3-ці паверх; у канторы падпіскі на газэты „Правда“ і „Известия“ (Менск, Савецкая, 61); у канторы газэты „Беларуская Вёска“ (Менск. Савецкая, 63) і ва ўпаўнаважанымі і селькорамі ва ўсіх раёнах БССР.

Дзяржаўнае Выдавецтва Беларусі.

Вышлі з друку да сьвята 10-годзьдзя Чырвонай арміі наступныя брашуры:

1. Н. ХАРЫТОНАЎ.—10 год Чырвонай арміі—60 стар. Цана 25 кап.
2. Пытаньні абароны і 5-гадовы плян—прамова тав. Варашылава на XV зьезьдзе УсеКП(б)—36 стар. Цана 10 кап.

Прадаюцца ва ўсіх кнігарнях БДВ, кааперацыі і „Кніга Вёсцы“.

Згубленыя і ўкрадзеныя

наступныя дакуманты лічыць несапраўднымі:

Чырвонаармейская кн. Бароўскага Х. І., выд. Менваенкаматам. 1518

Пашпарт Кудрэвіча А. С., выд. 6. Сеніцкім ВВК. 1549

Дапрызыўн. кн. Вэржбіцкага В. Г., выд. Крычаўскім РВК. 1550

Вучотна-вайсков. біл. Пуціцкага М. Ф., выд. Менваенкаматам. 1551

Кааперац. кн. Вэржбіцкага В. Г., выд. МЦРК. 1552

Кааперац. кн. Вырвіга І. Г., выд МЦРК. 15[illegible]3

Пашпарт Савельзона Р. І.-Н., выдад. Менміліцыяй. 1554

Ленавая кн. Шухно С. Ф., выд. Менстрахкасай. 1556

Пасьведчаньне на права ўладаньня домам Оксенруг У. Х. 1557

Кошт публікацыі аб згубе аднаго дакуманту **50 кап.**

КОЖНЫ ПАДПІСЧЫК газэты „ЗЬВЯЗДА“ можа выпісаць часопісь „БАЛЬШАВІК БЕЛАРУСІ“ ЗА 15 КАП. У М-Ц.

падпіска прымаецца ў КАНТОРЫ ГАЗЭТЫ „ЗЬВЯЗДА“ МЕНСК, Савецкая, дом № 63, 3-ці паверх

Тэл. № 7—81.